יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

היינט 10 זייטען

פרייז 15 גראשען

נייער פאלקסבלאט

№ 156 | לאדז, זונטאג, ט"ו תמוז תרצ"ג | עלפטער יאהרגאנג | Łódź, Niedziela, 9 lipca 1933 r. | № 156

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71 — Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

אלוועלטליכע באיקאט=קאנפערענץ

איז פלוצלינג אפגעלעגט געווארען דורך לארד מעלטשעט

ס'ווערט פראיעקטירט אנ'אנדער קאנפערענץ אין פאריז

לאנדאן, 8 (י.ט.א. טעלעגראפיש)

לארד מעלטשעט האט מיטגעטיילט דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור, אז די וועלט-קאנפערענץ וועגען באיקאט געגען דייטשלאנד, וואס האט געזאלט פארקומען דעם 16 יולי איז אפגעלעגט געווארען, כדי צו געבען די מעגליכקייט די לאנד-קאמיטעטען זיך ענטשפרעכענד צוצוגרייטען צו דער וועלט-קאנפערענץ. ווי י.ט.א. דערוואוסט זיך, וועט די קאנפערענץ פארקומען אין הערבסט.

ווארשא, 8 (י.ט.א. טעלעגראפיש)

אין צוזאמענהאנג מיט דער ידיעה וועגען אפלעגען די אלוועלטליכע באיקאט-קאנפערענץ, האט דער סעקרעטאר פון ווארשעווער צענטראלען באיקאט-קאמיטעט רעד. טורקאוו געהאט א טעלעפאנישען געשפרעך מיט דעם סעקרעטאר פון לאנדאנער קאמיטעט קיסעלעווסקי. דער לעצטער האט ערקלעהרט, אז נישט אלע מיטגלידער פון לאנדאנער קאמיטעט זענען מסכים מיט אפלעגען די קאנפערענץ און זיי פראיעקטירען, אז די קאנפערענץ זאל פארקומען אין בעשטימטען טערמין אבער נישט אין לאנדאן נאר אין פאריז. צו דער צייט זאלען שוין זיין אין איירארא די אמעריקאנער דעלעגאטען און פון אנדערע לענדער. דער לאנדאנער סעקרעטאר האט אויך אויסגעדריקט זיין וואונש, אז דער פוילישער קאמיטעט זאל אנטיילנעהמען אין דער פאריזער קאנפערענץ.

דער פוילישער קאמיטעט רופט צונויף אויף היינטיגע וואך א זיצונג, וואו ס'וועט אנגענומען ווערען א בעשלוס.

די פערקירצטע ציהונג פון דער 5-טער קלאס פון דער איצטיגער לאטעריע —

דער אנהויב פון א גרונטזעצליכער רעפארם

דער לאטעריע-שפיל, וואס פערדינט כשר דעם טיטעל די קעניגין פון אלע שפילען, מאכט דורך צוזאמען מיט'ן ארומיגען לעבען א טיפע רעוואלוציע, וועלכע דינגט ארויס פון דעם שטארק געענדערטען טעמפא, אין וועלכען ס'איז אוועק די וועלט אין די לעצטע יאהרען. אנערקענענדיג די אומדערשי-טערליכקייט פון די פרינציפען, אויף וועלכע די קלאסען-לאטעריע איז אויפגעבוים געווארען און וועלכע זי פערדאנקט איהר פאפולאריטעט, וואלט אבער געווען א פעהלער וועלען איינהאלטען פער-גליווערטע אויסערליכע פארמען, וועלכע זענען נישט מעהר אין הסכם מיט'ן גייסט פון דער צייט.

אין זין פון די דאזיגע פרינציפען איז די רעפארם, וועלכע איז אויסגעארבייט געווארען דורך דער גענעראל-דירעקציע פון דער מלוכה-לאטעריע אויף צו קירצען די צייט פון דער ציהונג און אויסבעסערן די אדמיניסטראציע. די פערקירצונג פון דער ציהונג פון דער 5-טער קלאס פון דער איצטיגער 27-טער לאטעריע – פון 27 אויף 15 טאג, איז, ווי דאס האט שוין ערקלערט אין א פרעסע-אינטערוויאו דער דירעקטאר פון דער מלוכה-לאטעריע אנ'אויפטו אויפ'ן וועג צו פערפולקאמען די אדמיניסטראציע.

דאס איז אבער נישט דער צוועק פון דער רעפארם, נאר א מיטעל פאר ווייטערע אויסבעסערונגען. די שטרעבונג פון דער רעפארם, בעהט אין דער ריכטונג פון ווייטערע קירצונגען און ווייטערע אויסבעסערונגען.

מען דארף אבער נישט אונטערשאצען די קירצונגען פון דער ציהונג פון דער 5-טער קלאס, וואס גיט די שפילער גרויסע נוצען דערמיט, וואס זיי וועלען מיט א גאנצען חודש ווייניגער דארפען ווארטען אויף דער אויסצאהלונג פון די געווינסטען.

עס דארף אינטערגעשטראכען ווערען, אז די גענעראל-דירעקציע, נעמענדיג אין אכט די אינטערעסען פון די שפילער, נעמט אויף זיך דעם שווערען עול ענטשליסענדיג זיך אויסצוצאהלען מיט א גאנצען חודש פריהער די זעלבע צאהל פון 45.326 געווינסטען און 1200 טרייסט-געווינסטען.

פארק „העלענאוו"

היינט, זונטאג, ד. 9 יולי 2 נאכמ. קומט פאר

א גראנד=יעזע גארטען=פערווילונג לטובת דעם בית=יתומים

— 40 זגערזשער 40 —

מיט א זעהר אינהאלטסרייכען פראגראם. / 2 ארקעסטערס.

א גרויסע ווערטפולע פאנטעזי=לאטעריע

א גרויסער קינדער=פעסט

פערבונדען מיט א בלומען-דעקאראציע. –:– פערשידענע בענגא-לישע פייערווערק אויפ'ן וואסער און נאך אנדערע אטראקציעס.

זעהר גרויסע געווינסען, אין וועלכע עס געהען אריין א גרויסע צאהל קאסטבארע חפצים.

אנ'איינגענער בופעט רייך בעזארגט.

— בילעטען זעהר ביליג, פאר קינדער און זעלנער 50 גר. —

אויפפאדערונג!

דערמיט פאדער איך אויף דעם לאקאטאר

ישראל האלפערן, שקאלנא 17

אזוי ווי ער איז מיר שולדיג פאר 10 יאהר דירה-געלד און פערנעהמט 3 שטיבען מיט א קיך און לויט א פסק דין פון היגען ראבינאט, האט ער געדארפען פריי מאכען די וואוינונג שפעטסטענס ביז'ן 1-טען יולי 1933 און ער האט עס ביז יעצט נישט געטון, דעריבער גיב איך איהם צייט ביז דינסטאג, דעם 11-טען ד. ח. פריי צו מאכען די וואוינונג און שענק איהם דאס דירה-געלד, וואס בעטרעפט 9,500 זל. אין געגענ-פאל וועל איך זיין געצוואונגען אויסצופיהרען די עקמיסיע.

מיט אכטונג

הויז-אדמיניסטראטאר

פון שקאלנא 17.

3628

ערקלערונג.

אין שייכות מיט'ן קאמוניקאט וועגען אונזער פירמע, וואס די פער-וואלטונג פון פראפ. פלייש-ארבייטער-פעראיין האט פערעפענטליכט אין „נייעם פאלקסבלאט" נומער 155 ערלויבען מיר זיך וועגען דער עצם זאך איבערגעהענדיג איבער די פערזענליכע בעליידיגונגען—פאלגענדעס פאר דער עפענטליכקייט צו ערקלערען:

1) עס איז נישט אמת, אז מיר האבען ארויסגעווארפען אונזערע ארבייטער — דאגעגען איז יא אמת — אז צוליב דעם הערשענדען קריזיס און צוליב דעם זעהר שטארקען פערקלענערען זיך דעם אומזאץ זענען מיר געוועזען געצוואונגען, אונזערע ארבייטער צו קינדיגען, מיט'ן צוועק צו פערקלענערן דעם פערזאנאל און זייערע זעהר. הויכע פענסיעס; אבער נאר א דאנק דער אויסשליסליכער שולד פון פלייש-ארבייטער-פעראיין איז צו קיין אויסגלייך נישט געקומען. —

2) נאך דער עקספידיציע פון קינדיגונגס-טערמין, האבען די געשעפטס-אינהאבער צוזאמען מיט א טייל פון די פריהערדיגע יודישע ארבייטער און אנגעשטעלטע איבערגענומען די ארבייט אין פאבריק. דערביי זענען צוגענומען געווארען 2 נישט יודישע ארבייטער, אויפ'ן ארט פון 2 קריסטליכע ארבייטער, וועלכע האבען פריהער געארבייט.

3) די פירמע, וועלכע בעשעפטיגט ביז היינטיגען טאג, אייגענע צעהנדליג יודישע פאמיליעס, וועט זיך דאס מאל, נישט לאזען פראוואצירען פון אויפגעדרעטאנטען פעראיין, וועלכער וויל ווי שטענדיג דיקטירען זיין מנהג אין דער פלייש-בראנזשע — בפרט אבער, ווען עס האנדעלט זיך וועגען עקזיסטענץ-פראגען פון דער פירמע.

אין קיין וואטערדיגער עפענטליכער דיסקוסיע מיט'ן פליישער-פער-איין וועלען מיר זיך נישט אריינלאזען.

מיט אכטונג

פירמע ס. דישקין א. ג.

ציוניסטישע ארגאניזאציע אין לאדז.

גרויסע מיטינגען

אונטער דער לאזונג איז קאמף פאר א שטארקער און פעראייניגטער ציוניסטישער ארגאניזאציע.

היינט זונטאג, דעם 9-טען יולי

1) 8.30 אוועגד אין לאקאל פון „אגודת ציון", פלאץ קאשטשעלני 4 מיט דער בעטייליגונג פון די ה"ה: משה ליטאן, ש. ריפעל א. א.

2) 9 אוועגד אין לאקאל פון „התחיה", פילסודסקיעגא 66. מ טן אנטייל פון די ה"ה: מגר. א. בראווערמאן, סגר. האלפערן א. א.

מארגען, מאנטאג, דעם 10. יולי

8.30 אוועגד אין לאקאל פון „הנוער הציוני", פיעטרקאווער 86

גרויסער יוגענד-מיטינג

מיט רעד'ס וועלען ארויסטרעטען: משה ליטאן, מאג. ש. רוגגינסקי ב. טעמפעלהאף, א. מינצבערג, י. קראנ. א.א. איינטריט נור פאר שקלים

אונזער ג' פערוואלטונגס-מיטגליד

ראטמאן מארעק פיין און פרוי

צו דער חתונה פון זייער טאכטער

ברימה

מיט ה' אדוואקאט זיגמונד שטרויך

וועלכע קומט היינט פאר ווינשט א הערצליכען מזל-טוב

די פערוואלטונג און ראט

פון דער האנדווערקער-באנק

פאלורניאווא 1.

3633

אונטערן פראטעקטאראט פון מארשאל יוזעף פילסודסקי

דער 3-טער צפון=יריד און פלאקס=אויסשטעלונג

26—VIII—1933 אין ווילנע 10—IX—1933

הויפט-אפטיילונגען:

אינדוסטריע, האנדעל און מלאכה

לאנדווירטשאפט און פלאקס=פראדוקציע

די אויסשטעלער געניסען פון די געהעריגע באהן-טראנספארט האחות.

די פרייזען אויף די ערטער זענען בעדייטענד ביליגער. — ס'ווערען צוגעגרייט מאסען-אויספלוגען פון גאנץ פוילען און אויסלאנד.

3610

Dyrekcja targów Wilno, Ogród Bernardyński, tel. 11-06.

צו דער ערשטער שמערצליכער יאהרצייט פון אונזער אונפערגעסליכער פרוי און מוטער

ב"ע

פעלא הערשקאוויטש

קומט פאר היינט 11 א זייגער בייטאג א הזכרה און די ענטהילונג פון דער מצבה אויפ'ן יודישען בית-עולם. צו דער דאזיגער טרויער-פייערונג לאדענט איין אלע קרובים, פריינד און בעקאנטע

די טרויערנדע פאמיליע.

3608

פערפלייצונגס-קאטאסטראפע אין מזרח-גאליציען

4 פאוויאטען זענען פולשטענדיג פערפלייצט

לעמבערג, 8 (טעלעפאניש)

די פערפלייצונג אין מזרח-גאליציען נעהמט אן קאטאסטראפאלע פארמען. באזונדערס דראהענד איז די לאגע ביים פרוט.

אלע טייכען אין סטאניסלאווער וואיעוואודזטווע זענען ארויס פון די ברעגעס. דאס וואסער נעהמט מיט זיך מיט הייזער און גאנצע הויזווירטשאפט. די גרעסטע פערוויסטונגען זענען אין קאסאווער און קאלאמייער פאוויאט. קאסאוו איז ארומגערינגעלט מיט וואסער, די קאמוניקאציע איז איבערגעריסען. ס'געהען ארום קלאנגען, אז דריי קינדער זענען אומגעקומען.

קאלאמיי, 8 (ספ. טעל.)

דער סטאראסטא האט ארויסגעפאדערט הילף פאר דער בעפעלקערונג. ס'איז ארויסגעשיקט געווארען מיליטער מיט לעבענסמיטלען.

סטאניסלאוואוו, 8 (ספ. טעל.)

די צאהל עוואקואירטע בעטרעפט עטליכע הונדערט פערזאן.

סטיפען וויז און ד"ר קארלניק אין אייראפא

ניו-יארק, 8 (יט"א טעלעגראפיש). ב...
הילגר איז ארויסגעפאהרען קיין אייראפע סטעפאן וויז וועגען ענינים. וואס שטעהען אין צוזאמענהאנג מיט'ן צוזאמענרופען דעם יודישען וועלט-קאנגרעס. ס'איז אויך ארויסגעפאהרען יין אייראפא ד"ר קארלניק, וועלכער פיהרט אן צוזאמען מיט סעמיועל אונטערמייער די אקציע צו באיקאטירען דייטשלאנד.

ווער וועט זיין ארלאזאראווס פערטרעטער

בן-צבי בעשטימט אלס דריטער מיטגליד איז דער ירושלים'ער עקזעקוטיווע

ירושלים, 8 (יט"א טעלעגראפיש).

דא איז פארגעקומען א זיצונג פון ועד-לאומי מיט די מיטגלידער פון עקזעקוטיוו און דער יודישער אגענץ, וועגען בעשטימען דעם נאכפאלגער פון ד"ר ארלאזאראוו.

בן-צבי האט מסכים געווען אנצונעהמען דעם אמט פון דריטען מיטגליד אין דער עקזעקוטיווע, בתנאי, אז ער וועט האבען דיזעלבע פולמאכטען, וואס פארבשטיין און ד"ר העקסטער ביי אלע פראגען וואס זענען נוגע דער ארבייט אין ירושלים וועגען דעם ענין וועט'ען ווייטער געפיהרט אונטערהאנדלונגען.

די אויספארשונג ארום דעם ארלאזאראוו-מארד ווערט פערשפרייט

אויף סיריען, עגיפטען און אויף איינעגע לענדער אין אייראפא

ירושלים, 8 (יט"א טעלעגראפיש)

די ארץ-ישראל-רעגירונג אינפארמירט דער יט"א, אז די אויספארשונג ארום ארלאזאראוו'ס מארד בעגרעניצט זיך נישט נאר אויף ארץ-ישראל נאר אויך מחוצ'ן לאנד, אויף עטליכע שכנות'דיגע לענדער ווי: סיריען און עגיפטען און אפילו אויף איינעגע לענדער אין אייראפא.

מ'ווארפט ווייטער יודען פון די דייטשע געריכטען

בערלין, 8 (יט"א טעלעגראפיש).

פון קעניגסבערג טיילט מען מיט, אז אלע דארטיגע יודישע אדוואקאטען, וואס האבען נאך געארבייט אין געריכט אין א בעגרעניצטער צאהל, זענען דורכ'ן המון ארויסגעווארפען געווארען פון געריכט. די נישט-יודישע אדוואקאטען האבען געפרובט צו בערוהיגען דעם המון, ס'האט אבער נישט געהאט קיין פעולה.

די יודישע אדוואקאטען אין בערלין בעקומען דראהונגס-בריף, אז זיי זאלען מעהר נישט קומען אין געריכט.

יודען וועלען קענען האנדלען אויף די שטעטישע מערק איז דייטשלאנד

בערלין, 8 (יט"א טעלעגראפיש).

דער שטאטס-סעקרעטאר פון בערלין האט מיט געטיילט דעם פערבאנד פון די מזרח-אייראפעאישע יודען, אז פון היינט אן וועלען די יודישע הענדלער קענען האנדלען אויף די שטאטישע מערק. דאס איז געקומען א דאנק דער אינטערווענץ פון דעם פערבאנד לטובת די יודען, וועלכע זענען צוטריבען געווארען פון די מערק, בישט קוקענדיג דערויף, וואס זיי האבען געהאט ערלויבענישען צו האנדלען.

ארעסטירט 50 יודישע דאקטוירים איז בערלין

בערלין, 8 (ספ. טעל.)

די דייטשע געהיים פאליציי האט פערגאנגענע נאכט ארעסטירט 50 בערלינער דאקטוירים פאר „מלוכה פעראט".

די דאזיגע דאקטוירים זענען געווען ארגאניזירט אונטערן נאמען „בעראטונגשטעלע פאר דאקטוירים" און זענען געשטאנען אין פערבינדונג מיט דער יודישער קהלה. דער אפיציעלער קאמוניקאט זאגט, אז ס'איז ענטדעקט געווארען א קאמוניסטיש אנארכיסטישער פערבאנד.

Dr. med.
Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
צוריקגעקעהרט
נעמט אן פון 8—11 פריה, פון 1—2 מיטאג און פון 5—9 אוונט. זונטאג פון 10—1 בטאג
אלע ארט אנאליזען.
פאר ארבייטסלאזע לעמשניצע פרייזן

כעמיש-באקטעריאלאגישער לאבאראטאריום
פ. שאץ
לאדז, פעטריקאווער 37.
טעל. 230-85
פיהרט אדורך זעמטליכע ערצטליכע אנאליזען פון אורין, בלוט, פלעגמע א.א.

Dr. ALEXANDER MARGOLIS
אינערליכע קראנקהייטען.
ספעציאליטעט: מאגען און קישקעס
האט זיך איבערגעצויגען
אויף פזשעיאזד 20, טעל. 112-31
נעהמט אן פון 5–6 נאכמיטאג. 9198

לעבער
אויף וועש, לעצלעך צו הויזען, עקספארט און הענטשקעס ווערען אויסגענייהט ביי
ג. גארדמאי, שרודמיעסקא 8

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער חשוב'ן פאד-סטארשע מאיר געריכטמיגער צוליב'ן טויט פון זיין אונפערגעסליכער פרוי
טויבע נ"ע
זייט געטרייסט מיט די ווערטער המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.
די פערוואלטונג פון פליישער און ווארשטען-מאכער צעך
לאדז, פיעטריקאווער 24.

ווילסט פאהרן קיין ארץ-ישראל?
ווילסט עקספעדירען דייז באגאזש?
צו בעקומען אלע ארט אינפארמאציעס וועגען ארץ-ישראל-ענינים אין „תוצרת ארץ-ישראל", שרודמיעסקא 3
טעגליך פון 10—1 און פון 4—7.
3698

מאשין-מצות
געבאקען יעדען טאג פרישע און דינע,
מצה-מעהל ווי אויך סוכארקעס
לויט קארלסבאדער סיסטעם, ווי אויך
פריהשטיקען,
יארסקע מיטאגען
און וועגעטארישע
עמפפעהלט די בעקאנטע צוקערניע
N. Weinberg
פיעטריקאווער 38
טעל. 143-82
פערהעלטנערטע פרייזען!

וויכטיג פאר דער ארימער לאדזער בעפעלקערונג
דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אז ס'איז ערעפענט געווארען דאס
אמבולאטאריום
ביים פעראיין „מלבוש ערומים"
שעניעוויטשא 3/5,
וואו ס'ווערט ערטיילט מעדיצינישע הילף אויפ'ן ארט. שיקט אויך ארויס דאקטוירים-ספעציאליסטען מיט וויזיטען אהיים
נעהמט אויך אן געבורטען און אלע ארט אנאליזען. מינימאלע אבצאהלונגען.
די פערוואלטונג.

דער בעוואוסטער
פענסיאנאט
„ראי" — אין — „הוליאנקא"
אין יעסקאס ווילע, איז היי-יאהר ווידער טעטיג.
הערליכע געגענד. געזונדע לופט. טריקענער וואלד. וואסער. זון-פליאזשע
שטרענג-יודישע קיך — קאנקורענץ-פרייזען
ש. יורקעוויטש

וויכטיג
פאר רייזענדע קיין ארץ-ישראל!
אזוי ווי איך בין געווען אין ארץ-ישראל און אלעס אויסגעפארשט אויפ'ן ארט, דעריבער איז וויכטיג, ווער עס האלט ביי פאהרען קיין א"י זיך ביי מיר צו אינפארמירען וועגען פערשידענע זאכען.
יאקובאוויטש, פיעטריקאווער 60.

אויגען-קליניק
מיט שטענדיגע בעטען פון
Dr. B. Donchin
פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72
נעהמט אן שטענדיגע אויגען-קראנקע (צוזעק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אוונט.

קומט און איבערציוגט אייך אין ערשטקלאסיגען קאפע
„Atlantic"
פיעטריקאווער 48,
טעל. 162-11
וועלכע גיט ארויס טעגליך געשמאקע
יארסקע מיטאגען
מיט א גרויסען אויסוואהל פון פערשיד. שפייזען מיט'ן גאנצען ענטשפרעכענדען קאמפארט
צום פרייז פון 2 זל.—2.25 זל.
פריהשטיק 1.30
אווענדברויט 1.30
סאלירע, שנעלע און רייעלע בעהאנדלונג!
מיט אכטונג
די פערוואלטונג.

Kancelarja adwokata
Natana Grynberga
przeniesiona została na ul.
ŚRÓDMIEJSKĄ 16, 1 p. fr.
tel. 161-09.

די נייעסטע מאדעלען
פון זומער-שיך
און פלעציאנקעס
איז א רייכע אויסוואהל עמפפעהלט
A. Ogórek
11 ZAWADZKA 11.

א וויכטיגע ליקווידאציע אין לאדז!!!
אזוי ווי חיים מענדראווסקי, אגראדאווע 8 האט ליקווידירט זיין געשעפט פון יודישע לאנגע מלבושים און איז געפאהרען קיין ארץ-ישראל, צוליב דעם האב איך
ה. שניצער
גאוואמיעסקא 3
אין הויף געוועלב 39
פערגרעסערט מיין געשעפט פון יודישע לאנגע מלבושים, וואו מען בעקומט ריידענע יובעצעס, שלאף-רעק, אלפאגענע, ציי‎געגע, האלב-וואלענע כאלאטלעך. זומער- און ווינטער-פאלטענס, געהעקטע אנציגער פאר דערוואקסענע און פאר קינדער פון די בעסטע שטאפען אויך בעקומט איהר אנ'אויסשטייער פון 7 מלבושים פאר 90 זל.
בעמערקונג: דער געוועזענער צושניידער און הערקשטעל-פיהרער פון חיים מענדראווסקי ארבייט אין מיין געשעפט. בעשטעלונגען ווערען אויסגעפערטיגט אין פערלויף פון 24 שעה. — געדענקט דעם אדרעס!
ה. שניצער,
גאוואמיעסקא 3 אין הויף געוועלב 39.

אנאנסן
— אין —
נייעם פאלקסבלאט
האבען דעם גרעסטען ערפאלג.

שטריק-נאדלען!
רעקלאמע-חודש! —::— רעקלאמע-חודש!
איבערראשענדע נייעס פאר אלע שטריקער- און שטרימף-פאבריקאנטען!
שווייצערישע נאדלען, פרימא קוואליטעט צו אלערליי סיסטעמען שטרימף- און שטריק-מאשינען שוין דא אויף לאגער און זענען צו בעקומען אין דעם איבעראל-בעקאנטען הורט- און דעטייל-געשעפט
ד. דינין, לאדז
11. ליסטאפאד 2 №
(פריהער קאנסטאנטינער, ביי פרייהייטס-פלאץ).
אכטונג!
פון 10. יולי א רעקלאמע-חודש
פאר דעטייל-פערקויף פון אלערליי שטרימף- און שטריק-נאדלען צו אויסערסט ביליגע פרייזען.

די ווירטשאפטליכע קאנפערענץ נישט אפגעלעגט

זי האט אבער דערווייל נישט וואס צו טון

לאנדאן, 8 (ספ. טעל.)

נעכטען 10 פריה איז פארגעקומען א גע־היימע בעראטונג פון פרעזידיום פון דער ווירט־שאפטליכער וועלט-קאנפערענץ. ס'געהען קלאנגען, אז באלד ביים אנהויב פון דער זיצונג האט מען ארומגערעדט דעם פארשלאג אפצולעגען די קאנ־פערענץ. קיין שום מלוכה האט אבער נישט גע־וואלט נעמען אויף זיך דעם פארשלאג. אלע זענען איבערצייגט, אז די מארגענדיגע פלענאר-זיצונג וועט בעשליסען אפצולייגען די קאנפערענץ אויף עטליכע חדשים — מעהר-ווייניגער ביז אקטאבער.

ס'איז כאראקטעריסטיש, אז גראד דעמאלט, ווען אלע האבען געהאלטען, אז די קאנפערענץ איז ענדגילטיג טויט האט פערסיע בעלייגט א לענ־גערען דאקומענט, אין וועלכען עס ווערען געמאכט א רייה פארשלאגען, „וואס גיבען די זיכערקייט צו לעזען אלע וועלט-שוועריגקייטען“...

לאנדאן, 8 (ספ. טעל.)

אין משך פון גאנצען טאג אין אוונד זענען פארגעקומען זיצונגען פון פרעזידיום, אויף וועלכען עס זענען בעטראכט געווארען די פערשידענע פאר־שלאגען, וואס די רעדאקציע-קאמיסיע האט פאר־געלעגט. צו קיין פערשטענדיגונג איז מען נישט געקומען. די זיצונג איז דעריבער אפגעלייגט גע־ווארען אויף מאנטאג.

לאנדאן, 8 (ספ. טעל.)

נאך דער זיצונג פון פרעזידיום איז אין די אוונט שעהן ארויסגעגעבען געווארען פאלגענדער אפיציעלער קאמוניקאט:

דאס פרעזידיום האט איינשטימיג אנגענומען פאלגענדע רעזאלוציע, וואס איז פארגעלייגט גע־ווארען דורך מאקדאנאלד'ן אין פערשטענדיגונג מיט די איבריגע קאלעגען:

1) דאס פרעזידיום איז דעצידירט ווייטער צו פיהרען די ארבייט פון דער קאנפערענץ אין די ברייטסטע ראהמען און אזוי שנעל, ווי נאר עס איז מעגליך.

2) צוליב אבער די בעדינגונגען, וואס זע־נען לעצטענס ענטשטאנען, זענען די מלוכות פון גאלד-פאריטעט געצוואונגען צו דערקלערען, אז עס איז פאר זיי דערווייל אונמעגליך צו בעטיי־ליגען זיך אין דער דיסקוסיע וועגען וואלוטע פראגען.

3) דאס פרעזידיום איז איינשטימיג מסכים: א) ווענדען זיך צו אלע אונטערקאמיטעטען, אז זיי זאלען ווי צום שנעלסטען צוזאמענשטעלען א צעטעל פון די ענינים, וועלכע וואלט געקאנט ביי די געשאפענע בעדינגונגען בעטראכט ווערען, ב) צונויפקומען זיך, ווי נאר די בעריכטען פון די אונטער-קאמיטעטען וועלען זיין פערטיג און צוגריי־טען פארשלאגען וועגען דער ווייטערדיגער ארבייט.

די ביורא קומט זיך צונויף מאנטאג, כדי צו בעטראכטען די נאכריכטען, וואס די אונטער קא־מיטעטען וועלען צוגרייטען.

דער אמעריקאנער פליהער מאטערן

איז געפונען געווארען אין סיביר

לאנדאן, 8 (ספ. טעל.)

דא איז דערהאלטען געווארען א ידיעה פון מאסקווע, אז דער אמעריקאנער פליהער מאטערן, וועלכער איז מיט עטליכע טעג צוריק פערלוירען געגאנגען, האט זיך אפגעזוכט אין צפון-סיביר, נישט ווייט פון בערינג-ים.

מאסקווא, 8 (ספ. טעל.)

לויט די לעצטע ידיעות איז די סיבה פאר וואס מאטערן האט געמוזט זיך אראפלאזען אין דער מדבר נעבען אנאדיר, איז געווען די וואס דער מאטאר איז בעשעדיגט געווארען. די סאוו־יעטישע גרעניק-זעלנער האבען איהם געגעבען די הילף וואס ער האט בעדארפט. מאטערן איז פול שטענדיג געזונד.

2 טראגישע טעג פון לופט-פליה' קאטאסטראפעס אין פוילען

עטליכע לופט-פליהער דערהרג'עט געווארען

אטוואצק, 8 (טעלעפאניש)

היינט פארמיטאג איז דא געשעהן א שרעק־ליכע לופט-קאטאסטראפע.

פון דעמבלין קיין ווארשא איז געפלויגען דער עראפלאן „ר. 73“. נישט ווייט פון אטוואצק האט דער פליהער בעמערקט, אז אין מאטאר גייט־אויס דער בענזין, און ער האט געוואלט זיך אראפ־לאזען. נישט קענענדיג ארום די געגענד, האט ער זיך א לענגערע צייט געדרייט איבער אטוואצק און די ארומיגע וועלדער, זוכענדיג אומזיסט אנ'ארט, ווי זיך אראפצולאזען. פלוצלינג איז דער עערא־פלאן אראפגעפאלען אין מיטען שטאט, אויף וואלא־דזשי-מיצרסקא גאס, ביי מאכטאוויטשעס ווילע.

דער עראפלאן איז צושמעטערט געווארען, דער פליהער איז שרעקליך צוקאלעטשעט געווארען און ער ראנגעלט זיך מיט'ן טויט.

נישט ווייט פון ארט פון דער קאטאסטראפע געפינט זיך א באזאר, ווי ס'זענען דא פיל מענ־שען. צום גליק אבער, זענען מעהר קיין קרבנות נישט געווען.

* * *

נעכטען ביינאכט איז אויך צושעדיגט גע־ווארען א מיליטערישער עראפלאן, וואס האט זיך אראבגעלאזט אין אקענציע

* * *

ווארשא, 8 (טעלעפאניש)

הינטער גראדזשיסק איז אין דער נאכט פון דאנערשטאג אויף פרייטאג אראפגעפאלען א מילי־טערישער עראפלאן מיט 4 פליהער. דער זעלנער טאדעאוש פיאטראווסקי איז געבליבען טויט אויפ'ן ארט. דער קאפראל פאשקאווסקי איז ארויס פון דער קאטאסטראפע אומבעשעדיגט. אנ'אפיציר און א פלוטאנאווי האבען בעקומען זעהר פיל וואונדען און מען האט זיי געמוזט איבערפיהרען אין שפי־טאל אריין.

ווארשא, 8 (טעלעפאניש)

דער פוילישער ליפטפליהער זביגניעוו קאר־טשעווסקי איז נעכטען מיט זיין עראפלאן אראפ־געפאלען אין דארף אנאנאוו הינטער גראוואלין און דערהרג'עט געווארען אויפ'ן ארט.

קארל ראדעק אין ווארשא

ווארשא, 3 (טעלעפאניש).

ווי מיר האבען שוין געשריבען איז קארל ראדעק געקומען דאנערשטאג אוונד קיין ווארשע ער וועט פערברענגען אין פוילען עטליכע טעג. מאנטאג קומט פאר לכבוד איהם א גרויסע אויפ־נאהמע אין דער סאוויעטישער באטשאפט. נאכדעם וועלען פארקומען נאך א רייהע אנדערע אויפנאה־מעס. בעת זיין וויזיט אין פוילען וועט ראדעק בעזוכען א רייהע שטעט.

אויפ'ן באנהויף האבען געווארט אויף איהם א רייהע אפיציעלע פערזענליכקייטען (דער סאוויע־טישער באטשאפטער אנטאנאוו, דעפ. מיעדזשינסקי) און — דער ארטיסט סטעפאן יאראטש.

דער לעצטער איז ראדעקס א ידיד פון די קינדער יאהרען אן. זיי האבען צו־זאמען זיך געלערענט אין גימנאזיע (אר שטאמט פון א יודישער משפחה אין פוילען — פון טארנאוו), צוזאמען געוואוינט א שטיק צייט אין קראקא און — צוזאמען א צייט געהונגערט. די בעגעגעניש פון ביידע יוגענד-פריינד איז געווען זעהר א הארציגע.

ווי בעוואוסט, ווערט ראדעק'ס וויזיט אין פוילען בעטראכט ווי אנ'אפיציעלע רעוויזיט דעם דעפ. מיעדזשינסקי, וועלכער האט מיט 2 וואכען צוריק בעזוכט דעם ראטען-פערבאנד אלס רעדאק־טאר פון דעם אפיציאז, „גאזעטא פאלסקא“. אויך נעכטען 2 ביינאכט האט טאקע דער דעפ. מיעד־זשינסקי צוגעגרייט אנ'אויפנאהמע לכבוד זיין גאסט. ראדעק האט אויך נעכטען אפגעשטאט א רייה אפי־ציעלע וויזיטען.

„אנעסט פון מגושמ'דיגע ברוטאליטעטען“

שארפע רעדע פון לאיד דזשארדזש געגן די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד

רעדעס פון נחום סאקאלאוו און נעוויל לאסקי

לאנדאן (יט"א) דער „ראט פאר יודישער ערציהונג“ (דזשואיש רעלידזשיעז עדוקעשאן באארד) האט ארויסגעגעבען אנ'אויפנאהמע פאר לאיד דזשאר־דזשאן, וועלכער האט אויף דער פערזאמלונג געהאל־טען א גייסטרייכע רעדע, אין וועלכער ער האט שארף פערארטיילט די יודען-רדיפות אין דייטש־לאנד. לאיד דזשארדזש האט ערקלערט צוו. אנד.:

איך אליין בין א מיטגליד פון א פאלק, וואס איז פיל קלענער פון אייערן און האט נישט צו פערצייכענען, חוץ ביז איצט, אזעלכע גרויסע לייסטונגען פאר דער ציוויליזאציע ווי אייער פאלק. אויב עס איז דא א מענש, וועלכען איך זאל פעראכטען שטארקער ווי דעם יוד, וואס וויל אב־לייקענען אלס נישט-יוד, איז עס בלויז דער וועלש, וואס בעמיהט זיך צו שפילען דעם אנגלא-סאקס.

ר'המענדיג דאס ווערק פון דעם ראט פאר וועל־ליגיעזער יודישער ערציהונג, ערקלערט לאיד דזשארדזש ווייטער:

פערגעסט נישט די חשיבות פון דערציהלען אייערע קינדער וועגען די גרויסע העלדען פון אייער געשיכטע. דאס וועט זיי בעפעהיגען אויפ־צונעהמען די שוועריגקייטען פון לעבען. קיין שום פאלק האט זיך נאך נישט ארויסגעוויזען אזוי שטארק ווי די נישט-אפשאצבארע דערגרייכונג פון א ראסע.

אויב איהר האט פערפאלגער, וועט איהר זיי בייקומען. איך האט מען דאך געדריפט פון דור צו דור. זיי האבען אייך אויסגעהאמערט אין א פייער נעם שטאהל, וועלכען קיין שום זאך קען נישט צוברעכען און קיין שום פאליטישע תחבולות וועלען איהם נישט קענען פערוואנדלען אין שטויב פון א פערמודערען באדען. איך בין שטאלץ צו זאגען, אז אין אונדזער לאנד וועט מען עס אויך קיינמאל נישט פרובען טון, נאכמעהר, עס וועקט אונז א טיפען ווידערוויללען דאס, וואס געשעהט לגבי אייך אין אנדערע לענדער.

דער אויסברוך פון אנטיסעמיטיזם, וואס מיר זעהען היינט-צו-טאג ליבע עדות, איז פון דעם זעלבען מין ווי דער, וואס האט פערשווארצט די געשיכטע פון מיטעלאלטער און די טעג פון רוס־לאנד פון פאר דער רעוואלוציע. איך האב געטרון דאס בעסטע, וואס איך בין געווען ביכולת, פאר דייטשלאנד בעת און נאך דעם וועלט-קריג טראק־טאט. איך האב געקעמפט וועגען פעטה־לאזי פאר דייטשלאנד, וועגען א גערעכטען שלום פאר דעם לאנד. דייטשלאנד איז א גרויס לאנד, זיין פאלק איז א גרויס פאלק מיט גרויסע דערגרייכונגען, זוראר־דיציעס און קוואליטעטען. דייטשלאנד איז א הויך ציוויליזירט לאנד, און איך בין זיכער, אז די גרויסע מעהרהייט דייטשען פיהלט א בושה איבער דעם, וואס דארט געשעהט היינט.

אבער יעדעס לאנד האט אין זיך א דיק-נעסט, וואס זייער אנטיפאטיעס דריקען זיך אויס אין מגושמ'דיגע ברוטאליטעטען. אט דער דאזיגער טייל פון דייטשלאנד האט זיך היינט ארויפגעשלאגען אויף דער אויבערפלאך. יעדער איינער פון די דאזיגע לייט, וואס איז שולדיג פאר דעם דאזיגען מצבי העניינים, שטעקט זיך אליין אין זיין לאץ א צערק־צייכען פון זיין מינדערווערטיגקייט, א מסירת־מורטה, אז ער פיהלט זיך געשלאגען דורך יודישע סובטעלקייט, הארטנעקיגקייט און פארשטעלונגס־קראפט, ער גיט א בעוויז, אז ער איז זיי נישט ביכולת צו בעקעמפען מיט גלייכען וואפען. ווען ער געהט אבער פרובען שלאגען יודישע געהירען, האט ער נישט קיין אנדער געוועהר ווי די באהייקע — אפט צעהן באהייקעס געגען איין געהירען. דאס איז א קאמף פון פחדנים, באמת א קאמף, וואס איז נישט ווירדיג פאר אזא גרויס און מוטיג פאלק ווי די דייטשען. איך בין זיכער, אז אויף דער דויער וועלען זיי נישט סאנקציאנירען אזא מין קאמף.

מחמת מען דארף דאך נישט פערגעסען, אז דאס זענען די דייטשען, וואס האבען געפיהרט דעם 30-יעהריגען קריג, דעם גרעסטען קריג פאר רעליגיעזער פרייהייט, איך גלויב נישט, אז דאס לעצטע ווארט, וואס דאס דייטשע פאלק זאל האבען צו זאגען מכוח מענשליכער פרייהייט, זאל זיין די פערפאלגונג פון דער ראסע, צו וועלכער ס'האט געהערט דער בעגרינדער פון לוטערס אמונה.

סוף-כל-סוף קענט איהר דאך נישט רודפ'ן א ראסע, וואס איהר טוט נאך אלץ זיך בעקענען צו דער רעליגיע פון איהרע לעהרער. און דאס גע־שעהט דאך טאקע היינט-צו-טאג אין דייטשלאנד, נ"ין, אזא לאגע קען נישט אויסהאלטען.

איך גלויב, אז דער שטורעם וועט אריבער־געהען איבער ישראל, פונקט ווי די האגעל-שטיינער פון מצרים — ישראל איז געבליבען אומבעשעד־יגט און די קלעפ האבען געטראפען בלויז זייערע פערפאלגער.

איהר מוזט ווייטער טון אייער שליחות אין דער וועלט, האט לאיד דזשארדזש פערענדיגט זיין רעדע. אייער פאלק איז תמיד געווען פעראינטערע־סירט אין וואוילזיין פון אלע אומות. די צרות זיבען אייך דעם בריטען אויסבליק אויף די וועלט-זאכען. די וועלט דארף אייך היינט האבען, היינט, ווען דער נאציאנאליזם האט אויפגעהערט צו זיין א גלויבען און איז געווארען א פיבער. איהר דארפט ווידער געבען אייער תורה, ווידעראמאל מיט דאנערן און בליצען אזוי ווי אויפ'ן בארג סיני.

דאס ווארט בעהמט דאן דער פרעזידענט פון יעד-הקהלות נעוויל לאסקי,, וועלכער זאגט צו. אנד., אז לאיד דזשארדזש דריקט אויס די מיינונג פון ענגלישען פאלק. די רעדע פון לאיד דזשארדזש זאגט נעוויל לאסקי, איז א בעוויז, אז פאר אונזער זאך האבען מיר זיך געוויכערט די בעסטע נישט־יודישע עפענטליכע מיינונג, כדי זי אויפצוהאלטען, טארען מיר נישט האנדלען מיט פייערווערק און טעאטראלישע מיטלען. די דאזיגע מיינונג קען זיך נישט אויסדריקען אין מאניפעסטאציע — מארשען פון צעהנדליגער טויזענדער יודען, זי קען זיך נישט אויסדריקען דורך באיקאט-אקציעס. מיר דארפען נישט בעקעמפען מלחמה מיט מלחמה. מיר דארפען טון אונזער בעסטעס מיט רוה און ווירדע. זאלען די ארגאניזאטארען פון די מארשען און באיקאר־טען נעהמען אין אכט, אז די יודען אין דייטשלאנד זענען דאך באמת געפאנגענע איז העגד פון שונא. און אז מיט די דאזיגע אקציעס קען מען אויף זיי נאך ברענגען א גרעסער אומגליק, ווי דאס איצטיגע.

נחום סאקאלאוו ערקלערט דאן אין זיין רע־דע צוו. אנד.:

ענגלאנד איז שולדיג לאיד דזשארדזש'ן א הוב, עס איז איהם אויך שולדיג די וועלט. איך ברענג איהם גרוסען פון א"י, בעוואונדערס פון רמת-דוד; דער יודישער זידלונג, וואס איז אנגענומען גע־ווארען לכבוד דעם נאמען פון דייוויד לאיד דזשא־דזש. מיר אלע בעוואונדערען נישט בלויז זייגע דערגרייכונגען אויף זיינע אמטען, נאר קודם-כל זיין איבערליכען דזשעני.

איך קען מיר נישט פארשטעלען קיין שום רדיפות, וואס זאלען זיין אזוי בעטריבט פון יעדען געפיהל ווי די היינטיגע דייטשע רדיפות. די מיטעלאלטערליכע רדיפות האבען געהאט א גע־וויסען מין אידעע. דא האבען מיר אבער פאר זיך א קאלטען בארבאריזם אהן יעדע איינערליכען זין. דאס פראבלעם איז נוגע נישט בלויז די דייט־שע יודען, עס געהט אן אלע יודען.

לסוף האבען נאך געהאלטען רעדעס איינציגע מיטגלידער פון ערציהונגס-ראט.

אנ'אויטא אריינגעפאהרען אין א געוועלב און צובראכן א וואנד אין לאדז

היינט האלב 5 פארטאג'ס איז אנ'אויטא ארייג געפאהרען מיט'ן גאנצען אימפעט אין קאלאניאל געשעפט פון סאכאראוו אויף נארוטאוויטשא 38 רוג קילינסקיעגא, אדורכברעכענדיג די וואנד און געמאכט א געוואלדיגע חורבה. דער שאפער איז פערהאלטען און אפגעפיהרט געווארען אין קא־מיסאריאט.

היינט און פאלגענדע טעג!

„אין געהיימער דינסט“

אין די הויפטראלען:

Nancy Carrol, George Rapt

אנהייב אין געוו. טעג 5 נאכמיטאג, שבת און זונטאג 2 בייטאג.

לאדז, 9 יולי 1933

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 9 יולי 1933

איז דא א פאשיסטישע געפאהר אין ענגלאנד?

די שווארץ העמדעל־דיגע מאכען פארטשריט

די פאַשיסטישע בעוועגונג אין ענגלאַנד בעשטעהט פון צוויי בעזונדערע שיטות: די מאָזלעי-פאַשיסטען, ביי וועלכע ראַסיזם און אַנטיסעמיטיזם איז אַ וויכטיגער פונקט אין דער פּראָגראַם, אָבער נישט דער וויכטיגסטער און די אַזוי גערופענע אימפּעריאַליסטישע פאַשיסטען, וועלכע זענען אין דעם פּרט פון ראַסיזם און אַנטיסעמיטיזם, פונקט אַזוי ווי אין אַלע אַנדערע פּרטים, אין פולער האַרמאָניע מיט'ן היטלעריזם.

די איצטיגע כוואַליע פון פאַשיזם אין ענגלאַנד האָט געקריגען איהר פולע יניקה אין די גאָר לעצטע חדשים, זינט דער היטלעריזם אין דייטשלאַנד האָט אָנגעהויבען בושעווען, וואָס איז פון זיך זעלבסט אַ שלעכטער סימן.

צוזאַמען מיט'ן אָנקומען פון דער היטלער-וואַקכאַנאַליע אין דייטשלאַנד האָבען די היגע פאַשיסטען גענומען וואַקסען ווי אויף הייוון.

דער חוזק, מיט וועלכען מען האָט גערעדט וועגען זיי, איז פערשוואונדען. מען רעדט שוין איצט וועגען זיי מיט טיפען ערנסט און זאָרג, און זיי אַליין זענען ביי זיך גאָר-גאָר תקיף.

אַוודאי האָבען די פאַשיסטען פריהער אויך אָנגעפיהרט זייער פּראָפּאַגאַנדע צו פער'סמ'ען די עפענטליכע מיינונג וועגען יודען, אויסער די פּאַמפלעטען, וואָס זיי גיבען דאָ אַרויס, האָבען די זיך הויפּטזעכליך קאָנצענטרירט אויף פערשפּרייטען „סטיקערס", געדרוקטע צעטעלעך אַזויגע, מיט פערשידענע שקרים און בלבולים אויף יודען.

וואָס איז נאָר אין די צעטעלעך נישט געווען און וואו זענען אָט די צעטעלעך נישט אויסגעקלעפּט געוואָרען? אומעטום, וואו מ'האָט זיך נאָר געקעהרט און געווענדט, אין די אונטערגרונד באַהנען און אין די גאַסען, אין די סאַמע אומדערוואַרטעטע פּלעצער זענען זיי געווען.

אָט איז דער נוסח פון אַ טייל פון אָט די צעטעלען:

„די רויטע פאָהן איז די יודישע פאָהן"!

„ווייסט איהר, אַז באָלשעוויזם איז יודיש"!

„ווען עדוואַרד דער ערשטער האָט אַרויסגעטריבען די יודען, האָט ענגלאַנד צוריקגעפונען איהר נשמה".

„די יודען האָבען געמאַכט די מלחמה — און אויך דעם פרידען".

אויף יודישע געשעפטען, קראָמען און באַנקען זענען די פאַשיסטישע „סטיקערס", וואָס ווערען דאָרט אַרויפגעקלעפּט פון אַזאַ מין נוסח: „היט אייך! דאָס געהערט צו יודען"!!

אין זייערע בלעטלעך ווידער, וואו זיי קאָנען זיך פערשפּרייטען מיט זייער מענה לשון אַ סך ברייטער, ווערט אויך גערעדט, און מיט באַק-ציינער, וועגען די יודען, וואָס קאָנטראָלירען יאַקבי דעם גאַנצען שפּייז-מאַרק פון ענגלאַנד און פון דער גאַנצער וועלט און זיי סטראַשען דעם עולם, אַז עס הענגט אָפּ פון דעם יודישען ווילען צו פערהונגערען דאָס גאַנצע ענגלישע פאָלק און די גאַנצע וועלט. עס ווערט אויסגערעכענט אַ צעטעל פון יודישע נעמען פון לענדלאָרדס, וואָס פערמאָגען אָהן אַ שיעור אָרימע אַרבייטער-הייזלעך און רייסען אומגעהויער הויכע דירה-געלד.

נאָך מעהר, אין זייער לעצטען נומער „בלעק-שוירט", אַ בלעטעל אַזאַ רעכענען זיי אויס אַ לאַנגען צעטעל ווי אַזוי די קעניגליכע פאַמיליע איז גוט-ברודער מיט יודען, ווי אַזוי מ'געהט איינע צו די אַנדערע צו גאַסט, און זיי מאַכען דעם אויספיהר, אַז אַפילו דער ענגלישער קעניגליכער הויף איז אויף שטאַרק בעאיינפלוסט פון יודען.

אָט אַזעלכע און ענליכע מעשיות און לאַזענגען, אַזאַ מין סם-המות פערשפּרייטען מאָזלעיס שוואַרץ-העמדעלדיגע דאָ אין ענגלאַנד. איך זאָג מאָזלעיס, ווייל נישט לאַנג צוריק איז איינער פון זיי אַרעסטירט געוואָרען, טאַקע פון אַ יודען, בעת דער מאָזלעיאַיסט האָט אויסגעקלעפּט דעם יודענס געשעפט מיט די דערמאָהנטע צעטעלעך, און אין פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט האָט ער זיך שטאָלץ ערקלערט אַלס פאַשיסט פון סער אָסוואַלד מאָזלעיס הויז.

די ענערגיע, וואָס די פאַשיסטען ווייזען אַרויס אין אָט דעם סאָרט פּראָפּאַגאַנדע, איז געוואָרען אַן אמת'ער געפאַהר, וואו מען זיעהט זיי נישט, געהען זיי אויף. חוץ דאָס קלעפּען פון צעטעלעך, וואָס איז נאָך ביז היום איינע פון די וויכטיגע עובדות (צוליב דעם „ספּאָרט" פון פערשפּרייטען אומלעגאַלע ליטעראַטור), אַרבייטען זיי ווי די ביהנען און פערקויפען זייערע צייטונגען און בילעך אין די גאַסען האַלטען אָט אַ סך מיטינגען, אין פרייען דרויסען און אין זאַלען, און דער יודישער באַמען געהט ביי זיי נישט אַראָפּ פון די ליפּען.

אַזוי האָט פּאַסירט לעצטען זונטאָג ביינאַכט, ווען די שוואַרצע העמדלעך (סוירקעס), בעת דער עולם איז אַרויס פון די טעאַטערס און קינאָס, האָבען גענומען אויסשרייען זייער סחורה, דאָס בלעטעל זייערס „בלעקשוירט". (דאָס שוואַרצע העמדעל) און געמאַכט דערביי „פעפערדיגע" בעמערקונגען אויף יודען, האָבען די יודען, וועלכע האָבען זיך געפונען צווישען גרויסען עולם, נישט געוואָלט פערליהרען די בעליידיגונגען און גענומען זיי קעבען פעטש.

די אויפרעגונג דערביי איז געווען אַ געוואַלדיגע און וואָלט זיך די פּאָליציי נישט אַריינגעמישט בעצייטענס און אַרעסטירט זיבען פון די פאַשיסטען „פון זייער זיכערקייט וועגען", וואָלטען זיי שלעכט אָפּגעשניטען.

די געפאַהר אָבער פון זייער עפענטליכער פּראָפּאַגאַנדע איז איצט אַ קלייניגקייט אין פערגלייך מיט דעם גרויסען פערנעהם זייערע אויף אַרבייט פון אַ פיל גרעסערען מאַסשטאַב.

ביז נישט לאַנג צוריק האָבען זיך די פאַשיסטען מייסטענס קאָנצענטרירט נאָר אויף דער סטודענטענשאַפט און אויף דער האַלב-אינטעליגענטער יוגענד, דער עיקר אויף דער גרויסער אַרמיי אַרבייטסלאָזע און אָנגעשטעלטע.

אין דעם פּרט האָבען זיי גאָר אַ סך דערגרייכט. ווען מאָזלעי זאָל אַפילו האָבען איבערטריבען מיט זיין האַלב-מיליאָנגער „אַרמיי", מיט וועלכער ער האָט זיך בערימט אין רוים, פון וואַנען ער האָט זיך די טעג צוריקגעקעהרט, איז עס על כל פנים נישט געווען קיין צו גרויסע גוזמא. אָקספאָרד און קעמברידזש, די צוויי גרויסע אוניווערזיטעטען אין ענגלאַנד זענען איצט פּאַקטיש צוטיילט אין צוויי לאַגערען — שוואַרץ-העמדעלדיגע און רויט-העמדעלדיגע.

די פאַשיסטען האָבען זיך איצט גענומען ווערבירען אַנהענגער אין דער אַרמיי און לופט-פלאָט און צווישען דער אַרבייטערשאַפט. אין דעם לופט-פלאָט, סיי אין דער מיליטערישער און סיי אין דער ציווילער, האָבען זיי שוין אַ גאָר גרויסע אַנהענגערשאַפט. אין דעם פּרט געהען זיי אין די דרכים פון געניגען, וועלכער איז געווען דער איינציגער פיהרער פון אַ פּאַרטיי, וואָס האָט זיין גאַנץ לעבען געווידמעט, אויסער דער פּראָפּאַגאַנדע צוצוגרייטען קאַדרען איבערצונעהמען די רעגירונגס-מאַכט ווען די צייט וועט קומען און קענען מיט איהר פערוואַלטען.

אָבער אויך צווישען דער אַרבייטערשאַפט מאַכען זיי געוויסע פאָרטשריט. עס איז שוין איצט צו זעהען די שוואַרצהעמדעלדיגע מאַרשירען גאַנצע טעג אין די געדיכט-בעפעלקערטע אַרבייטער-גאַסען און געגענטען.

אַ חוץ די צוויי דערמאָהנטע שיטות פון פאַשיזם אין ענגלאַנד, איז לעצטענס נאָך צוגעקומען אַ דריטע, אַ ריין היטלערישע, וואָס שטעהט אין שטענדיגע נאָהענטע פערבינדונגען מיט בערלין און רעדט וועגען דעם באַנק אָפען און פריי.

אָט די נייע אָנשיקעניש שטעהט אונטער דער אָנפיהרונג פון אַ קאָנסערוואַטיוון פּאַרלאַמענט-ז'עפוטאַט, אַ המן, וואָס הייסט עדוואַרד דאָרן.

דער דאָזיגער דאָרן האַלט אין איין פליהען קיין בערלין און צוריק און ער פּראָקלאַמירט זיך אַלס דער דירעקטער היטלער פון ענגלאַנד. ער האָט זיך די טעג בערימט, אַז ער פערמאָגט שוין דאָ אין ענגלאַנד אַן אַרמיי, וואָס בעשטעהט פון גאַנצע פערציג טויזענד מאַן, אַז צווישען זיי געפינען זיך זעקס אמת'ע אַרמיי-גענעראַלען, זעקס אַדמיראַלען, 45 פּאַרלאַמענט דעפּוטאַטען און אַ גרויסע צאָהל לאָרדען און אַנדערע גרויסע שררות.

מעגליך, אַז דער דאָזיגער דאָרן איבערטרייבט אַביסעל, אָבער דער פאַקט אַליין, וואָס די פּרעסע גיט איהם אָפּ אַזויפיל פּלאַץ און צאַצקעט זיך מיט איהם אַזוי, דאָס אַליין איז אַ זעהר בעאומרוהיגענדער סימן אין היינטיגע ביטערע צייטען.

עס מוז דאָ בכלל געזאָגט ווערען, אַז אַ בעדייטענדער טייל פון דער קאָנסערוואַטיווער פּרעסע קוקט מיט לייכטזיניגקייט אויף די פאַשיסטען אין ענגלאַנד און האַלט זיי אין איין קלאַפּען אין בעקעל אַלס בראַווע יונגעלייטלעך.

אָט דאָס אַלץ האָט לעצטענס אָנגעהויבען בעאומרוהיגען נישט נאָר די יודישע בעפעלקערונג, נאָר די גאַנצע פרייהייטליכע בעוועגונג אין ענגלאַנד.

די אַרבייטער פּרעסע, מיט דער „דעילי העראַלד" בראָש, האַלט כסדר אין אונטערשטרייכען די פאַשיסטישע געפאַהר אין ענגלאַנד.

ליידער איז דער באָדען אין ענגלאַנד גאַנץ גינסטיג פאַר די פאַשיסטען, אויסער די איבער דריי מיליאָן אַרבייטסלאָזע, וועלכע האָבען נישט קיין אויסזיכט אויף אַרבייט און מענשליכער עקזיסטענץ און זענען פערביטערט ביז גאָר, צוליב זייער האָפנונגסלאָזיגקייט, אָבער בעקומען דאָך עפּעס פון דער רעגירונג, געפינען זיך דאָ נאָך פיל הונדערטער טויזענדער האַלבע פּראָלעטאַריער, וואָס בעקומען דאָס אויך נישט און זענען מעהר ווי פערצווייפעלט. אָט די האַלבע פּראָלעטאַריער זענען: די פיל טויזענדער אַרבייטסלאָזע שול-לעהרער, די אַזוי געזאָגטע באַנק-אָנגעשטעלטע, פיל טויזענדער יונגע געלייט אַרבייטער, וואָס געפינען אַרבייט באַלד ווי זיי פערלאָזען די שולע ביז זיי ווערען 16 יאָהר אַלט און ווערען נאָכדעם אַרויסגעוואָרפען, ווייל מ'מוז זיי שוין דעמאָלט צאָהלען, לויט'ן געזעץ, אַ מינימום געהאַלט.

צווישען אָט די און ענליכע עלעמענטען האָבען די פאַשיסטען אַצינד קאָנצענטרירט זייער טעטיגקייט, און מיט בעדייטענדען ערפאָלג.

„מזרח-פאקט" איז א שריט פאראויס

צו זיכערען דעם אלגעמיינעם שלום

די פּוילישע עפענטליכע מיינונג האָט אויפגענומען די ידיעה וועגען דער „קאָנווענץ פון די 8 מזרח-מלוכות", וואָס איז אונטערגעשריבען געוואָרען אין לאָנדאָן, אין אַלגעמיין גינסטיג.

בלויז די סאַנאַטאָרישע ווילנער „סלאָוואָ" האָט געמאַכט געוויסע פאָרבעהאַלטען, און ס'איז אויך נישט קיין וואונדער, ווייל די „סלאָוואָ" האַלט זיך ווייטער אין דער קאָנצעפּציע פון אַ דערנעהנטערונג צווישען פוילען און היטלער-דייטשלאַנד.

די פּאָליטישע בעדייטונג פון ביידע אונטערגעשריבענע קאָנווענציעס איבערשטייגט ווייט דעם פאָרמעלען טעקסט. די לאָגישע פועל-יוצא'ס וואָס דרינגען פון זיי אַרויס, קען מען אויסדריקען אין פאָלגענדע פּונקטען:

1) ס'איז געמאַכט געוואָרען אַ ווייטערדיגער פרידליכער שריט צו סטאַביליזירען די בעציהונגען צווישען די סאָוויעטען און איהרע שכנות'דיגע מלוכות.

2) ס'איז געקומען צו אַנ'אָפּשפּאַנונג פון די בעציהונגען צווישען סאָוויעטען-פאַרבאַנד און רומעניען.

3) ס'איז געקומען צו אַנ'אינדירעקטער ווייטערדיגער דערנעהנטערונג צווישען פוילען און דער גאַנצער קליינער קאַליציע.

4) ס'קען קומען צו אַנ'אינדירעקטער אָפּשפּאַנונג פון די בעציהונגען צווישען פוילען און ליטע, ווייל ליטע האָט אויך אונטערגעשריבען אַזאַ ענליכע קאָנווענץ מיט'ן ראַטען-פאַרבאַנד.

די סאָוויעטען האָבען ביי זייער איצטיגער זעהר שווערער לאַגע אויפ'ן ווייטען מזרח בעקומען אַ בעדייטענדע סומע פערזיכערונג פון רוה אויף איהרע מערב-גרעניצען, וואָס קען ברענגען צו פערזיכערען דעם אַלגעמיינעם פרידען.

ווייטער מוז מען דערמאָהנען צוויי פּאָליטישע ענינים וואָס זענען די וויכטיגסטע, ערשטענס דער „מזרח-פּאַקט" איז אַנ'עפענטליכער אָפּווענדען זיך פון אַ רייה מלוכות פון די אַלע קאָנצעפּציעס אין דער אינטערנאַציאָנאַלער פּאָליטיק, וועלכע ס'זענען פאָרמולירט געוואָרען דורך היטלערס אומגעבונג. ווי בעקאַנט האָט דאָך דער היטלער-העלד ראָזענבערג פאָרמולירט אַ קאָנצעפּציע וועגען אָרגאַניזירען אין בערלין די רוסישע שטורם-אָפּטיילונגען צווישען די פּאַגראָמשטשיקעס און דער מאָנאַרכיסטישער עמיגראַציע. ס'האַנדעלט זיך דאָ וועגען די אַנטי-סאָוויעטישע פּלענער מכח אָפּרייסען אוקראַינע פון סאָוויעטען-פאַרבאַנד, וועגען דעם ענין קאָמבינירען די אוקראַינישע פאַשיסטיש-נאַציאָנאַליסטישע קרייזען (גרופּע פון גען. קאָנאָוואַלעץ) און די קרייזען פון אָנהענגער פון דעם טרויעריג-בעקאַנטען העטמאַן סקאָראָפּאַדסקי.

דער „מזרח-פּאַקט" איז אַ שטאַרקער קלאַפּ אין דער אידעע פון „פּאַקט פון 4", וואָס איז פּאַקטיש מאַנטירט געוואָרען, נישט קוקענדיג אויף דער געגנערשאַפט פון פראַנקרייך דורך די בלאָקירטע פאַשיזמען פון איטאַליען און דייטשלאַנד ביי דער מיטווירקונג פון סענטימענטאַלען פּאַציפיזם פון מאַקדאָנאַלד'ן.

דער מזרח-פּאַקט הייסט די אָפּזונדערונג פון דייטשלאַנד און דער פּאָליטיק פון אייראָפּאַ. ס'איז דעריבער נישט קיין וואונדער, וואָס די דייטשע פּרעסע איז שטאַרק געטראָפען געוואָרען פון אונטערשרייבען די צוויי קאָנווענצען וועגען דעפיניערען דעם בעגריף, וואָס הייסט דאָס אַנ'אָנגרייפער. ס'זענען שוין פערהאַן אַפילו צייטונגען, וועלכע געבען עצה'ס דער דייטשער רעגירונג, אַז זי זאָל זוכען אַ וועג ווי אַזוי אויך אונטערצושרייבען די דאָזיגע קאָנווענץ. ס'האַלט אָבער נישט דערביי ווייל די קאָנווענץ איז אונטערגעשריבען געוואָרען דווקא געגען דייטשלאַנד.

די שטארבענדע לאנדאנער קאנפערענץ

מאקדאנאלדס „איינשפריצונג" וועט נישט העלפען

די רייטער-אַגענטור מעלדעט, אַז די אַלוועלטליכע עקאָנאָמישע קאָנפערענץ קאָן מען האַלטען פאַר פערענדיגט.

נישט קוקענדיג אויף די גרויסע האָפנונגען, מיט וועלכע די אָרגאַניזאַטאָרען האָבען פערבלענדען די לאָנדאָנער בעראַטונגען, האָט זיך די קאָנפערענץ נישט געריהרט פון אָרט. באַלד פון אָנהויב האָט זיך בעמערקט דער בולטער קאָנפליקט צווישען דער שטעלונג פון אַמעריקאַ און די דעלעגאַציעס פון די מלוכות מיט אַ גאָלד-וואַלוטע. ענגלאַנד האָט זיך בעמיהט צו לינדערען דעם דאָזיגען קאָנפליקט. דאָס האָט זיך אָבער נישט איינגעגעבען, דער פּרוב צו בעקעמפען די שוועריקייטען דורך דער אַזוי-גערופענער קאָמפּראָמיס-דעקלאַראַציע האָט זיך אויך נישט איינגעגעבען, ווייל רוזוועלט האָט אָפּגעוואָרפען די דאָזיגע דעקלאַראַציע.

אַזוי אַרום האָט די קאָנפערענץ זיך געפינען אין אַ בלינדער גאַס. די איטאַליענישע און פראַנצויזישע דעלעגאַטען האָבען זיך קאַטעגאָריש אַרויסגעזאָגט פאַר'ן פערמעלען אָפּלעגען די קאָנפערענץ. געגען דעם זענען געווען די ענגלישע און סקאַנדינאַווישע דעלעגאַטען, פאָרלעגענדיג, אַז די אַרבייטען זאָלען לכל-הפּחות פאָרקומען אין דער ווירטשאַפטליכער קאָמיסיע און די סוב-קאָמיטעטען.

מיט דעם וויל מען מאַכען זיך אילוזיעס, אַז די קאָנפערענץ איז נישט איבערגעריסען געוואָרען, כדי נישט צו ענטוישען די עפענטליכע מיינונג, וועלכע מ'האָט אַזוי לאַנג געשפּייזט מיט דעם צוזאָג, אַז די קאָנפערענץ וועט געבען רעזולטאַטען, דערווייל זענען די אַמעריקאַנער דעלעגאַטען שוין צוריקגעפאָהרען קיין אַמעריקאַ. ס'גרייט זיך אויך שוין אַרויסצופאָהרען קיין גענף דער גאַנצער סעקרעטאַריאַט אָבער דאָס פּרעזידיום פון דער קאָנפערענץ האָט אָנגענומען אַ פאָרשלאַג פון דעם פּרעמיער מאַקדאָנאַלד וועגען פאָרזעצען די אַרבייטען אין בריטישען פּאַרלאַמענט אין דער שנעלסטער צייט, ווען דאָס וועט נאָר זיין מעגליך. נאָך דער „קאָמפּראָמיס-דעקלאַראַציע" אין דער פראַגע פון סטאַביליזירען די וואַלוטע, איז דאָס שוין דער צווייטער פאָרשלאַג, וואָס האָט די אייגענשאַפט, אַז ער זאָגט גאָרנישט און האָט נישט קיין שום זאַכליכע בעדייטונג. מיר זענען געוואוינט צו טאָנדייט-אַרבייטען אין די אינטערנאַציאָנאַלע בעציהונגען, צוליב דער מאָדע פון כסדרדיגע צוזאַמענפאָהרען און כסדרדיגע קאָנפערענצען.

קיינמאָל איז אָבער נאָך נישט געווען אַזאַ טאָנדייט-צוגרייטונג ווי די לאָנדאָנער קאָנפערענץ, זי האָט אַרויסגעוויזען די נישטיגע מעטאָדען וואָס געוויסע ספערען — פּאָליטישע און פינאַנציעלע — ווילען אָנווענדען אין קאַמף מיט'ן ווירטשאַפטליכען קריזיס און האָט בעוויזען מיט וואָס פאַר אַ פאַלשע רפואות מען וויל היילען די וועלט-קראַנקהייט.

די דירעקטע סבה פון אויפרייסען די קאָנפערענץ איז די שטעלונג פון פּרעזידענט רוזוועלט, ער האָט אויפגעפאָדערט די קאָנפערענץ צו פאַרגעסען וועגען דער סטאַביליזאַציע פון די וואַלוטעס און צו שאַפען אַנ'אמת'ע דויערהאַפטע פינאַנציעלע גלייכגעוויכט, ס'האַנדעלט זיך אָבער דערין, וואָס די מעהרהייט פון די אייראָפּעאישע דעלעגאַציעס שטעהט אויפ'ן שטאַנדפּונקט, אַז דאָס דערגרייכען אַ פערשטענדיגונג איז אוממעגליך פאַר דעם ווי ס'וועט רעגולירט ווערען די גענויזייטיגע בעציהונג פון די וואַלוטעס. די מלוכות מיט „גאָלד-פּאַריטעט" ווילען נישט הערען וועגען אינפלאַציע און ווילען נישט מסכים זיין אויף דעם שטאַנדפּונקט פון דער אַמעריקאַנער דעלעגאַציע, אַז דער וויכטיגסטער פּראָבלעם אין איצטיגען מאָמענט איז די פראַגע פון הויבען די פּרייזען.

די שטעלונג פון די גאָלד-מלוכות איז אויך אַזויפיל ריכטיג, אַז די דאָזיגע מלוכות ווייסען פון אייגענער ערפאַהרונג? וואָס הייסט פאַר'ן ווירטשאַפטליכען לעבען — אַ אינפלאַציע, זיי האָבען שוין אַדורכגעמאַכט די דאָזיגע קרענק און ווילען זי נישט נאָכאַמאָל בעקומען, נאָכמעהר דערפאַר, ווייל מ'קען נישט פאָראויסזעהען דעם ערגעבניס פון אינפלאַציע.

די פּרינציפּיעלע מיינונגס-פערשידענהייט צווישען אַמעריקאַ און די גאָלד-מלוכות האָט אוממעגליך געמאַכט דאָס ווייטערדיגע פיהרען די קאָנפערענץ.

די עקאָנאָמישע קאָנפערענץ האָט ווידער אַמאָל בעוויזען, אַז דאָס לעזען פון ווירטשאַפטליכע שוועריגקייטען אויף אינטערנאַציאָנאַלע צוזאַמענפאָהרען, וועט נישט פאָרקומען.

רעכט און לעבען

יורידישע ביילאגע פון „נייעם פאלקסבלאט"

וואס יעדער בירגער דארף וויסען!

(אינטערעסאנטע רעכטליכע אויפקלערונגען)

ירושה-רעכט פון אומגעזעצליכע קינדער און נאך קינדערלאז-פערשטארבענע אומגעזעצליכע קינדער

קינדער, וועלכע שטאמען פון נישט קיין געזעצליכע חתונה זענען נישט קיין יורשים, ד. ה. זיי ירשענען נישט אויטאמאטיש, נאר זיי מוזען ערשט פערפיהרען א פראצעס, אז מ'זאל זיי אנערקענען פאר יורשים און אויסטיילען דאס בעטרעפענדע חלק ירושה. אלענפאלס האבען אזעלכע קינדער רעכט אויפ'ן פערמעגען נאר נאך זייער פאטער אדער מוטער, אבער בשום אופן נישט אויפ'ן פערמעגען נאכ'ן פאטערס אדער מוטערס קרובים.

וואס שייך דער מאס רעכט, וואס אזא נאטירליך קינד האט אויפ'ן איבערגעבליבענעם פערמעגען נאכן פאטער אדער מוטער, זעהט דאס געזעץ (ארט. 757) פאר פאלגענדע נארמען:

אויב דער פערשטארבענער פאטער אדער מוטער האט איבערגעלאזט אויך געזעצליכע קינדער, בעקומט יעדעס נאטירליך קינד א דריטעל פון דעם, וויפיל עס וואלט בעקומען, ווען ס'וואלט געווען א געזעצליך; אויב נאכן פאטער אדער מוטער זענען נישט איבערגעבליבען קיין געזעצליכע קינדער, נור עלטערן אדער ברידער און שוועסטער, בעקומט דאס אונגעזעצליכע קינד א העלפט פון דעם, וויפל ס'וואלט בעדארפען צו בעקומען, ווען ס'וואלט געווען א געזעצליך; אין פאל, ווען נאכן פערשטארבענעם פאטער זענען נישט איבערגעבליבען קיין געזעצליכע קינדער, נישט קיין עלטערן און אויך נישט קיין ברידער און שוועסטער, האט דאס אומגעזעצליכע קינד רעכט אויף דריי פערטעל חלקים פון דעם, וויפל ס'וואלט בעקומען, ווען ס'וואלט געווען א געזעצליך קינד.

קינדער, געבוירענע פון א פערבאטענעם צוזאמענלעבען (פון א ברידער מיט א שוועסטער, פאטער מיט א טאכטער) אדער אויסער דער געזעצליכער פאמיליע (מיט א פערהייראטער פרוי אדער מיט א פרעמדען פערהייראטען מאן) האבען נישט קיין שום רעכט אויפן איבערגעבליבענעם פערמעגען נאך זייער פאטער אדער מוטער. זיי בעקומען בלויז אלימענטען.

וואס שייך דער ירושה-רעכט נאך א קינדערלאז - פערשטארבענעם, אומגעזעצליך - געבוירענעם, געהט די ירושה איבער צום פאטער אדער צו דער מוטער, אפהענגיג דערפון, ווער פון די עלטערן עס האט זיך צו איהם פריהער בעקענט אדער צו ביידע גלייכמעסיג, אויב זיי האבען איהם גלייכצייטיג אנערקענט. עלטערן פון אנ'אומגעזעצליך קינד האבען נישט קיין רעכט צו דער ירושה נאך זיינע קינדער אדער, ריכטיגער געזאגט, אייניקלעך.

אין פאל, ווען די עלטערן פון אנ'אומגעזעצליך קינד זענען פריהער געשטארבען, געהט דאס פערמעגען, וואס איז צוגעטיילט געווארן דעם אומגעזעצליכען קינד, אינגאנצען איבער נאך זיין טויט צו זיינע געזעצליכע ברודער און שוועסטער, אלץ איינס צי אין נאטור אדער אין אנ'אנדערער ענטשפרעכענדער ווערט. דאס גאנצע איבריגע פערמעגען געהער צו די אומגעזעצליכע ברודער און שוועסטער אדער צו זייערע קינדער.

צום סוף איז נאך כדאי צו דערמאנען פאלגענדע כללים: די משפחה נאך פערשטארבענע עלטערן פון א קינדערלאז-פערשטארבען אומגעזעצליך קינד האבען נישט קיין שום רעכט אויף דער ירושה פון אזא קינד: די עלטערן פון אנ'אומגעזעצליך קינד נעהמען נישט קיין ירושה נאך די קינדער פון אזא קינד, אפילו געזעצליך געבוירענע; די רעכט פון ברודער און שוועסטער צוריק צו בעקומען די ירושה נאך א קינדערלאז-געשטארבענעם אומגעזעצליך - געבוירענעם שפרייט זיך נישט אויס אויף די קינדער פון די דערמאנטע ברודער און שוועסטער.

אפשטעלען עקסמיסיעס פון ארבעטסלאזע

מיר האבען שוין אמאל אויפמערקזאם געמאכט יענע ארבייטסלאזע לאקאטארען, וועלכע זענען פערמשפט געווארען עקסמיטירט צו ווערען און ווילען, אז דאס אויספיהרען דעם עקסמיסיע - אורטייל זאל אפגעשטעלט ווערען, אז זיי דארפען צו דער געריכטס - פערהאנדלונג מיטברענגען אלס בעווייז פון זייער ארבייטסלאזיגקייט נישט די לעגיטימאציע נור א ספעציעלע בעשטעטיגונג פון פ.א.ז.פ.פ.

אזא בעשטעטיגונג גיט ארויס דער פ.א.ז.פ.פ. אויפ'ן סמך פון א געריכטס - אוויזאציע אויף אנ'-עקסמיסיע-פראצעס יעדען רעגיסטרירטען ארבייטס-לאזען, וועלכער היט פינקטליך אפ די קאנטראל כללים. אין דאזיגען דאקומענט ווערט אגב אוי בעשטעטיגט, אז ביזן געגעבענעם מאמענט איז דע מלוכה'שער ארבייטס - פערמיטלונגס-אמט נאך נישט ביכולת געווען דעם פעטענט צו בעשטימען אויף ארבייט. דאס איז טאקע א קארדינאלע פאדערונג פון געזעץ, בכדי צו קענען געניסען פון מאראטא-ריום. ס'איז כדאי צו בעמערקען, אז פיל ריכטער אהן אזא בעשטעטיגונג, בלויז אויפ'ן סמך פון א לעגיטימאציע, ערטיילען טאקע נישט קיין מארא-טאריום.

אגב האט אזא בעשטעטיגונג אויך די מעלה, וואס מ'קען זי ביילייגען צו די פראצעס-אקטען אלס בעווייז, בעת מיט דער לעגיטימאציע קען דאס ני געטון ווערען.

דארפען טאקע די פעראינטערעסירטע א בייטסלאזע אומבעדינגט געדענקען בעצייטענס זי צו ווענדען אין פ.א.ז.פ.פ. נאך אזא בעשטעטיגונ און זי פארשטעלען אויף דער געריכטס-פערהאנד לונג וועגען אפשטעלען דאס אויספיהרען דעם עק מיסיע-אורטייל.

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען געריכט

ווילאנטשעניעס און זאיענטשעס.

א געוויסער ס. האט בעקומען אויף זיין בעל-חוב נ. א זאבעזפיעטשעניע אויף 15 הונדערט זלאטעס. ער האט געלאזט דורכפיהרען א זאיענטשע אין נ.'ס מאנופאקטור - קרעמעל אין איינער פון די היגע האלען. די פערנומענע סחורה האט מען אבגעשאצט אויף א סומע פון 1350 זל. און דאס גאנצע קרעמעל פערזיגעלט.

באלד דערנאך איז א געוויסער ל. ארויסגעטרעטען געגען די דערמאנטע ס. און נ. מיט א תביעה, אין וועלכער ר'האט אנגעוויזען, אז די סעקוועסטרירטע סחורה איז זיין אייגענטום, און אז די זעלבע סחורה האט ער נאך מיט א צייט צוריק פאר דער זאיענטשע אבגעקויפט פון נ. ל. האט זיין תביעה אבגעשאצט אויף 5 טויזענט זלאטעס.

אין דער תביעה האט ל. געבעטען אז ס'זאל אנערקענט ווערען זיין אייגענטום-רעכט אויפ'ן סעקוו- פערמעגען און אז ס'זאל אראבגענומען ווערען פון דער סחורה דער אויפגעלייגטער ארעסט. אגב האט ער אויך מסכים געווען איבערצונעמען די זאיענטשע לטובת ס.

דאס געריכט האט בעפרידיגט די בקשה פון ל. און פעראָרדענט דעם קאמארניק דעם ארעסט פון דער סחורה אראבצונעמען. וואס שייך דעם מעריטום פון ענין האבען ביידע געריכטס-אינסטאנצען אנערקענט די סחורה פאר ל.'ס אייגענטום.

ס. האט זיך דערלאנגט אין העכסטען געריכט א קאסאציע, אין וועלכער ר'האט געטענהט, אז וועגען א ווילאנטשעניע האט א דריטער צו דאס רעכט ארויסצוטרעטען נאר ביי א נארמאלער זאיענטשע כדי אויסצומיידען א ליציטאציע. דאגעגען א נישט בערעכטיגטע זאיענטשע גיט דאס רעכט בלויז צו מאנען אן ענטשעדיגונג פארן געליטענעם שאדען.

דאס העכסטע געריכט האט ערקלערט, אז דאס געזעץ גיט טאקי די רעכט דעם אייגענטימער פון א נישט געזעצליך סעקוועסטרירטען פערמעגען נאכדעם, ווי די ארויפגעלייגטע זאבעזפיעטשעניע איז ענדגילטיג דורכ'ן בערופענעם געריכט אבגעשאפט געווארען, צו פאדערען פון דעם פערזאן, לויט וועמענס איניציאטיוו די אבגעשאפטע זאבעזפיעטשעניע איז געלייגט געווארען, אן ענטשפרעכענדע ענטשעדיגונג פארן פערשאפטען צוליבען נישט בערעכטיגטען סעקוועסטער שאדען.

דער דאזיגער כלל נעמט אבער נישט אב און קאן נישט אבנעמען די רעכט פון אזא אייגענטימער גלייכצייטיג אויך אונטערצונעמען אנ'אקציע וועגען בעפרייען זיין אייגענטום פון א זאיענטשע פאר א פרעמדען חוב.

פעראנטווארטליכקייט פאר א וועכסל-חוב

דער אומשטאנד אליין, וואס עמיצער האט פאר'ן אויסשטעלער בעצאהלט א טייל פון וועקס חוב, בעווייזט נאך נישט, אז דער זעלבער האט ז מתחייב געווען צו בעצאהלען דעם גאנצען חוב.

אייגענטום-רעכט

דאס, וואס דער לאקאל איז געדינגען אויפ'ן נאמען פון א געוויסער פערזאן איז נאך נישט ק בעווייז, אז די חפצים, וועלכע געפינען זיך א זעלבען לאקאל, זענען דעסגלייכען אויך דער ד מאנטען'ס פערזאן אייגענטום.

א שבועה פון א יודישען עדות

א יודישער עדות קען נישט געצווינגען וו רען צו שווערען אין שבת אדער אין אנדערע ימ טובים. ער קען אבער צוליב דעם אומשטאנד ני אויסגעהערט ווערען אהן א שבועה, אויב די פע אינטערעסירטע צדדים זענען דערויף נישט מספי דער דאזיגער אומשטאנד גיט א גרונד אפצולייג דעם פראצעס אויף אנ'אנדערען טערמין.

גילטיגקייט פון דאקומענטען!

א התחייבות דארף ווערען אונטערגעשריב מיטן נאמען און פאמיליע-נאמען פון פערפליכט דען. קוים איז אבער אויפ'ן געגעבענעם דאקומע אונטערגעשריבען בלויז דער פאמיליע - נאמען, א ער נאך נישט צוליב דעם אליין אומגילטיג.

דאס געריכט מוז נאר אין אזא פאל פעס שטעלען, צי דער פארגעשטעלטער דאקומענט א נוגע דער אנגעוויזענער פערזאן. —ד.

זי איז געקומען פראטעסטירען

ערצעהלונג

פון ל. מאלכעם

שפעט אין אווענד, ווען פיליפ גאלד איז אריין אין האטעל האט מען איהם געזאגט, אז א פרוי ווארט אויף איהם.

— ווער קען אויף מיר ווארטען אזוי שפעט?

א פרוי האט זיך אויפגעהויבען פון איהר פלאץ, אין א טונקעלען ווינקעל, און איז צוגעקומען צו איהם.

— דאס בין איך, פיליפ. איך וויל מיט דיר רעדען.

די פרוי איז געווען זיין ווייב.

פיליפ גאלד האט זיך געפיהלט אומבעקוועם. ער האט נישט געוואוסט, צי ער זאל האנדלען העפליך, אדער ענטזאגען זיך צו רעדען מיט איהר אינגאנצען.

ער האט זיך געשראקען פאר איהר. וואס וויל זי? צוליב וואס איז זי איצט געקומען?

וואס וועט זי איצט פאדער'ען פון איהם? ער האט איהר שוין אלץ באצגעגעבען, פערטונקט זיך ביז'ן האלז אין חובות כדי צו קריגען א גט פון איהר. וואס וויל זי איצטער?

— איך וויל מיט דיר רעדען, פיליפ. — האט זי ווידערהאלט, מיט עקשנות.

וועגען וואס ביזטו געקומען? — וואס ווילסטו איצט?

טרעהרען זענען געהאנגען אין איהרע אויגען. זי האט ארויסגענומען א טיכעלע און זיך געווישט די אויגען.

— איך וויל, אז דו זאלסט מיר לאזען צו-רוה. איך וויל, אז דו זאלסט מיר מעהר נישט פערפאלגען — האט זי געזאגט — איך האב אויך א רעכט צו גליק אין לעבען. איך בעט דיך, אז דו זאלסט מיך מעהר נישט פערפאלגען...

ער האט איהר אנגעקוקט מיט ערשטוינונג, ער האט געזאגט, אנ'אויפגערעגטער:

— איך פערפאלג דיך? זינט ווען? ווי אזוי פערפאלג איך דיר? איך בין צופרידען אז דו לאזט מיר ענדליך צורוה... ווי אזוי פערפאלג איך דיר?.. זאג מיר, איך וואלט וועלען וויסען.

— דו בערעדסט מיר... דו רעדסט צו אלעמען וועגען מיר... דו פערגיפטעסט אלע פריינד וועגען מיר... האבען רחמנות אויף מיר, פיליפ, פערפאלג מיר נישט מעהר... דו האסט דאך אמאל מיר אזוי געליבט... שאקעל נישט מיט'ן קאפ... איך ווייס, אז דו האסט מיר געליבט...

— דו בערעדסט מיר מעהר — האט ער זיך פערענטפערט. איך בין זיכער...

— ניין, פיליפ. איך קען קיין מאל נישט פיהלען אזא האס צו דיר ווי דו צייגסט ארויס צו מיר... איך האב דיך געליבט צו שטארק... איך וועל קיינמאל נישט פערגעסען די גליקליכע יאהרען וואס מיר האבען געהאט צוזאמען...

ער האט געפיהלט א פערלאנג איהר וועה צו טאן, פייניגען.

— יא? — האט ער געזאגט מיט שפאט — דאס איז דעהר שעהן פון דיר. אבער איך פיהל אנדערש. איך וויל פערגעסען, אבער איך וועל נישט פערגעבען.

— ווי שרעקליך דו מוזט מיך האסען, פיליפ.

— יא, איך האס דיך — האט ער געזאגט.

— אבער דו האסט קיין רעכט נישט צו פער-האסען מיך ביי אנדערע מענשען... פערפאלגען מיך, האסט קיין רעכט נישט צו רעדען וועגען מיר...

— פאר וועמען האב איך גערעדט?

— מיט גלאזער'ן האסטו גערעדט וועגען מיר — האט זי געענטפערט דורך טרעהרען — ווען דו האסט אויף מיר גערעדט פאר אנדערע מיר נישט געשאדט. אבער דו ווייסט גאנץ גוט, אז ער האט מיט מיר געוואלט חתונה האבען נאך איידער איך האב זיך בעקענט מיט דיר. ער האט מיר ליב. ער וויל מיט מיר חתונה האבען.

— און ער האט דיר דערצעהלט?

— ער האט מיר אלעס דערצעהלט. ער האט מיר ליב...

— אויב אזוי, מעגסטו איהם האבען פון מיינעטוועגען, אז ער איז אזא אידיאט! — האט גאלד אויסגעשריגען. — ער פעריגט די שטראף, אז דו זאלסט מיט איהם חתונה האבען...

פיליפ! דו מיינסט דאס נישט... דו קענסט מיר נישט בעליידיגען אזוי שרעקליך...

— דו קענסט געהען אהיים און זיין בנהיג — האט גאלד געזאגט מיט אויפרעגונג. — איך זאג דיר צו, אז איך וועל דיך מעהר קיין מאל נישט פערפאלגען, ווי דו דריקסט זיך אויס. איך וועל וועגען דיר אינגאנצען פערגעסען...

אבער אנשטאט צו ענטפערן איהם, האט זי אינגאנצען צוזאמענגעבראכען און האט אנגעהויבען צו כליפען. איהר געוויין איז געווארען שטארקער און היסטעריש.

— ווארט... לאז מיר... איין מינוט, פיליפ, איך וועל זיך בערוהיגען... איך וועל באלד אוועקגעהען... מעהר וועל איך דיר נישט בעלעסטיגען...

ער האט נישט געקענט צוזעהען ווי זי וויינט. ער איז געווען אויפגערעגט פון פערדרוס אויף איהר, אי געריהרט פון רחמנות צו איהר. ער האט געבעטען זיך ביי איהר, זי זאל זיך בערוהיגען געבראכט איהר א גלאז וואסער...

— טרינק... נעהם אביסעל וואסער, וועט דיר גרינגער ווערען... — האט ער זיך געבעטען ביי איהר.

ער האט ארויפגעלעגט זיין האנט אויף איהרע אקסלען און געהאלטען איהר טרינקען סוואסער.

זי האט פלוצלונג אנגעכאפט זיין האנט, און אויסגעבראכען מיט פרישען געוויין.

— פיליפ... פיליפ... ווי שרעקליך... וואס איז געווארען פון אונזער ליבע! ווי קאנסטו מיך האסען אזוי?..

— איך האס דיר נישט — האט ער געזאגט, און אומבעוואוסטזיניג פערשטאפט זיין ארעם ארום איהר אקסעל, צו בערוהיגען איהר — איך האס דיר נישט...

— איך האס דיר אויך נישט — האט זי געכליפעט. — איך האב דיר ליב, פיליפ... איך וועל דיר אייביג ליבען... איך בין אומגליקליך, פיליפ... איך קען נישט לעבען אויב דו וועסט מיר אזוי האסען... איך בעט ביי דיר גאר נישט פיליפ, טייערער... נאך פערהאס מיך נישט... זאג מיר, אז דו האסט מיך נישט מעהר...

ער איז געווען געריהרט. ער האט געפיהלט איהר קערפער טולענדיג זיך צו איהם, און געגען זיין אייגענעם ווילען האט ער איהר ארומגענומען און געטרייסט.

— דו ווייסט, אז איך ליב דיך, פיליפ... דו ווייסט, אז איך וועל דיך אייביג ליבען... — האט זי געמורמעלט — אפילו איצט, ווען דו האסט מיך אזוי...

— פיליפ, טייערער, מיך ארט נישט גלאזער.

איך האב גלאזער'ן גאר נישט געזאגט — הא ער זיך פערענטפערט, א פערשולדיגטער. דו ווייסט, אז איך האב איהם קיינמאל נישט געקע אנקוקען... נאר זאג מיר, אז דו האסט מיך נישט מעהר... אז דו וועסט מיר פערגעבען... מיך א נישט אפילו אויב דו ליבסט אנ'אנדערע פרוי... א האב דיך טייערע פערלארען...

ער האט אריינגעקוקט אין איהרע פערוויינט אויגען, און ער איז געווען צערודערט, געריהר ער האט נישט געהאט קיין כח צו האנדלען ווי ע האט געוואוסט, אז ער דארף האנדלען. ער האט ניש געהאט דעם כח ארויסצונעמען זיין האנט פ איהרע אקסלען און אבטלויפען פון איהר.

— דו ווייסט גאנץ גוט, אז איך ליב נישט ק אנדער פרוי — האט ער געזאגט.

זי איז פלוצלונג צוגעפאלען צו איהם, איה ארומגענומען צוגעדריקט איהר קאפ צו זיין ברוס און געכליפעט.

פיליפ, טייערער... לאז מיר אביסעל אזוי צען... זיך אויסוויינען... שטויס מיר נישט אווע פון זיך... ניין... גיב נישט קיין וואסער מעהר האלט מיר נאר ארומגענומען... כ'וועל באלד א וועקגעהען... איך וועל נאר זיצען אזוי א ווייל און זיך בערוהיגען... דאס איז דער לעצטער מא פיליפ... איך וועל אוועקגעהען און מעהר וועל אי קיינמאל נישט קומען דיך בעלעסטיגען... קענס מיר מעהר קיינמאל נישט זעהען...

— זי האט זיך צוגעדריקט צו איהם שטייפע

— גיב מיר דיין נאז-טיכעלע, פיליפ... אי וועל זיך אויסווישען די אויגען... איך וועל זיך בא בערוהיגען, וועל איך אוועקגעהען, און מעהר וועס נישט דארפען ליידען פון מיר...

* * *

אין מיטען נאכט האט פיליפ געפיהלט ו זי וועקט איהם. ער האט אויפגעעפענט זיינע אויג און זיך דערמאנט. ער האט זיך ווידער צוגעדריק צו איהר, א צופרידענער. ער האט אריבערגעלעג זיין באקעטען ארעם ארום איהר האלז און איה צוגעדריקט צו זיך.

זי האט אוועקגעשארט איהרע צופלאמטע הא פון איהר פנים און דורכ'ן בלאסען שיין פון פענ סטער האט זי איהם אריינגעקוקט אין די אויג און גליקליך געשמייכעלט.

— פיליפ, זאג מיר, אז דו האסט מיך מעה נישט פיינט...

ער האט געשמייכעלט...

פערברענט 212 יודען

מיט 500 יאהר צוריק איז וויען

די ווינער דייטש-יודישע דעמאָקראַטישע צייטונג ברענגט איצט פון היסטאָרישע קוועלען פאָלגענדע שוידערליכע בעשרייבונג:

גרויזאַם איז געווען דער יודען-פּאָגראָם אין ווין מיט איבער פינף הונדערט יאָהר צוריק, דעם 23-טען מאַי פון יאָהר 1421, אונטער דער הערשאַפט פון הערצאָג אַלבּרעכט דער פינפטער, פאָן האַבּסבּורג. די אורזאַכע פון דער יודען-אויסראָטונג איז אימער די זעלבע: דער הערשער דאַרף האָבען געלד, טראַכט מען אויס אַ בלבול אויף די יודען, אום זיי אויסצוראָטען און אוועקרויבען זייערע פערמעגענס.

דער יודישער היסטאָריקער פון יענער צייט, רב יוסף הכהן, שרייבט: „די יודען-פיינט האָבען אויסגעטראַכט אַ שקר-בלבול, אַז דער יוד ישראל פאָן ענס האָט די קריסטליכע הייליגע האָסטיע געשענדעט, צושניטען עס אין שטיקלעך און געגעבען עס אַלע יודען צו עסען. 212 יודען מיט ווייבער און קינדער זענען פערברענט געוואָרען אויפ'ן שייטערהויפען... אומגעקומען זענען ביי דעם דאָזיגען יודען-פּאָגראָם אין ווין פיל מעהר ווי צוויי-הונדערט און צוועלף. די היסטאָריע דערצעהלט פון פינף הונדערט יודישע קדושים. 212 יודישע נפשות זענען בלויז פערברענט געוואָרען אויף דעם שייטערהויפען. די איבעריגע יודישע קרבנות זענען אומגעקומען דורך אַנ'אַנדערען טויט.

דער פּאָגראָם אין דער ווינער געטאָ, וועלכע רופט זיך היינט „יודענגאַסע", און וואו עס שטעהט נאָך היינט אין די ענגע געסלעך דער „יודענטורם" און וואו עס געפינט זיך די קהלה, דער טעמפּעל און די יודישע קרעמלעך פון אַלטוואַרג, האָט זיך דאַן אָנגעהויבען פיל פריהער, ווי דעם 23-טען מאַי.

שוין מיט וואָכען פריהער האָט דער הערצאָג אַלבּרעכט פריינעגעבען די „יודענגאַס" צו פּלינדערען דורך דעם המון, און די גלחים האָבען געשלעפּט די יודען אין דער קירכע אַריין צום שמד, דער המון איז אַלע טאָג בעפאַלען די געטאָ. געפּלינדערט און גערויבט יודיש האָב-און-גוטס און פערברענט יודישע הייזער. פיל יודען האָבען דאַן זיך געראַטעוועט אויף אַ מערקווירדיגען אופן, דערצעהלען די היסטאָרישע דאָקומענטען. זיי האָבען אָפּגעקויפט לידיגע ווײַן-פעסער ביי די בעזיצער פון די ווײַנגערטנער, וואָס געפינען זיך אויף די ווײַנבערג לעבען ברעג פון טייך דונאַי. נאָך היינטיגען טאָג קענט איהר זעהן, ווי די פּויערים פון די דערפער ווײַנגערטנער פיהרען דעם ווײַן אין די שענקען אין אַזעלכע ריזיגע פעסער. אין די דאָזיגע גרויסע ווײַנפעסער האָבען זיך אַרייַנגעזעצט ביז פינף יודישע נפשות און האָבען זיך געלאָזט מיט'ן שטראָם פון טייך. שוועבענדיג זיך אין די פעסער האָבען זיך פיל יודישע פאַמיליעס צוגעשלאָגען צו אַ ברעג אין אַנדערע לענדער, ווי אונגאַרן, סערביע, רומעניע, און האָבען אויף אַזאַ אופן געראַטעוועט זייער לעבען. פיל יודען זענען אָבער אויך אומגעקומען, דערטרונקען געוואָרען, צוליב דעם וואָס די פעסער זענען אין שטראָם אונטערגעגאַנגען.

די איבעריגע יודען, וועלכע זענען פערבליבען אין ווין, און וועלכע האָבען זיך נישט געקענט ראַטעווען דורך אַנטלויפען, האָט דער הערצאָג געלאָזט אַרעסטירען און די פערשפּאַרט אין „יודענטורם".

לויט די מעטאָדען פון דער אינקוויזיציע האָט מען די אַרעסטירטע יודען, מיט דעם רב ר' יונה אין דער שפּיץ גענומען אויפ'ן פערהער. מ'האָט די אומגליקליכע יודען געמאַטערט מיט פערשידענע וועדקצייג, געריסען דאָס פלייש פון זייערע קערפּערס מיט צוואַנגען און אייזערנע קאַמען. מען האָט זיי צוגעבונדען מיטען שטריק צום „גערייכט-ברעט", אייַנגעשרויפט זייערע גלידער אין אייזערנע שרויפען און צובראָכען זייערע קנאָכען. מ'האָט פערלאַנגט, אַז זיי זאָלען זיך „מודה" זיין, אַז זיי האָבען געשענדעט די הייליגע האָסטיע. די פערפּייניגטע יודען האָבען זיך געהאַלטען פעסט און זיך נישט מודה געווען.

נאָכהער האָט מען די יודען, ווייבער און קינדער געבראַכט אין דער סינאַגאָגע און בעוואָפענטע סאָלדאַטען האָבען זיי געהיט, אַז זיי זאָלען נישט אַנטלויפען. דאָס איז געווען די אַרבייט פון די גלחים, וועלכע האָבען געשטעלט די פאָדערונג צו די יודען, אַז זיי זאָלען זיך אַלע צוזאַמען אויסשמד'ען.

טאָג-טעגליך איז אין סינאַגאָגע געקומען דער פאַרשטעהער פון די גייסטליכע צוזאַמען מיט אַ משומד-גלח איבערצורעדען די יודען צום שמד. דער משומד-גלח האָט איבערזעצט אין דער העברעאישער שפּראַך פאַר די יודען די זיסע ריידעלעך פון דעם בישאָף, וועלכער האָט פּרובירט איבערצורעדען די אומגליקליכע צום שמד און געדראָהט די האַרטנעקיגע מיט'ן שייטערהויפען.

פיל יודען, וועלכע זענען שוואַך געוואָרען אויס מורא פאַר'ן שייטערהויפען, האָבען זיך געלאָזט אָפּ'שמד'ן. הויפּטזעכליך האָבען די גלחים געשלעפּט צום שמד יודישע קינדער יונגער פון 15 יאָהר. יודישע קינדער איבער 15 יאָהר האָט מען נישט געקאָנט אָהן זייער צושטימונג אָפּ'שמד'ן. אַזוי האָט דאַמאָלט געלויטעט דאָס געזעץ.

די אָפּגעשמד'טע האָט ער געשענקט דאָס לעבען.

אין דער נאַכט פון 23-טען מאַי האָבען פיל געפאַנגענע יודען, מיט דעם רב ר' יונה אַן דער שפּיץ, בעשלאָסען זיך זעלבסט אומצוברענגען אויף קידוש השם. מען האָט געוואָרפען גורל ווער עס זאָל וועמען פריהער אומברענגען. שטיל, אַז די וועכטער זאָלען נישט הערען, האָט איין יוד דעם אַנדערען דערשטאָכען מיט אַ מעסער. דער לעצטער איז געווען דער רב, וועמען דער שמש האָט דערשטאָכען, ערשט אויף מאָרגען אין דער פריה, אַז די וועכטער האָבען געעפענט די טיר פון דער שוהל, האָבען זיי דערזעהען אַ הורבע טויטע יודען זיך באָדען אין זייער בלוט.

די איבעריגע יודען, 212 אין צאָהל, וועלכע האָבען נישט געהאַט דעם גייסטיגען כח זיך זעלבסט אומצוברענגען און זענען לעבען געבליבען, האָט מען לויט דעם בעפעהל פון הערצאָג דעם 23-טען מאַי אויפגעפּאַקט אין לייטער-וואָגענס און זיי אָפּגעפיהרט צום זאָגענאַנטען געגענוויזע-פּלאַץ ביים ברעג פון טייך דונאַי, וואו די הענקער האָבען אָנגעטראָגען האָלץ און געמאַכט אַ שייטערהויפען.

די יודען האָבען געזאָגט תפילות און געזונגען קאַפּיטלעך תהלים, ווערענד די ווייבער און קינדער האָבען געוויינט און געשריען צו גאָט.

דאָס פערברענען די יודען אויפ'ן שייטערהויפען ווערט פון די היסטאָריקער געשילדערט ווי פאָלגט:

„אַ שטונדע נאָכדעם, ווי מען האָט די יודען געבראַכט צום „שייטערהויפען", איז אָנגעקומען די פּראָצעסיע.

„פאָראויס איז געריטען אויף אַ ווייסען פערד דער הערצאָג אַלבּרעכט דער פינפטער, פּרעכטיג געקליידעט און אויסגעפוצט אין אַ מונדיר פון גאָלד-געשטיקטען פלאַנדרישען סאַמעט. אין איין האַנט האָט ער געטראָגען אַ גאָלדענעם סצעפּטער און אין דער צווייטער האַנט אַ קנויטעל בשמים, וועלכען ער האָט געהאַלטען אונטער'ן נאָז און געשמעקט דעם פיינעם דופט, אום נישט צו שפּירען דעם שלעכטען ריח פון די שמאַטיגע, אָפּגעריסענע, אין דער געפאַנגענשאַפט פעראומרייניגטע יודען. ער איז געווען אַרומגערינגעלט פון אַ פאָלק „בויגען שיסער" אין קופּערנע היטלען און גלאַנציגע אייזערנע פּאַנצערס.

„הינטער די סאָלדאַטען זענען געגאַנגען די בישאָפען און גלחים אין זייערע גאָלדענע און זילבערנע העמדלעך. זיי האָבען געטראָגען ברענענדיגע וואַקסענע ליכט אין די הענט. דאַן איז געגאַנגען אין דער פּראָצעסיע די „מאַגיפיצענץ". דאָס זענען געווען די אוניווערזיטעט פּראָפעסאָרען אין זייערע שוואַרצע מאַנטלען און די סטודענטען אין פאַרביגע מיצלעך און שווערדען. דאַן זענען געגאַנגען די פּרעל-לייט, הערען און דאַמען, אין פּרעכטיגע קליידער. דאַן די „צינפטע", דאָס זענען געווען די פערבאַנדען פון די פערשידענע באַלעמעלאָכעס, סוחרים און שטאָט-בירגער, מיט זייערע פאָהנען, און צום סוף ערשט האָט זיך געשטופּט דער המון..

„אויף אַ טריבונע פון ברעטער איז געזעסען אויף אַ פּלושענעם פערגאָלדעטען שטוהל דער הערצאָג און אַרום איהם די עדעל-דאַמען, די עדעל-לייטע, די בישאָפען און פּראָפעסאָרען „אום צו געניסען דאָס שוישפּיל פאָן דעם יודען-ברענען אויף דעם שייטערהויפען".

„דעם האָלץ האָט מען בעגאָסען מיט פּעך. דאַן האָבען די הענקער-קנעכט געבונדען די הענט פון די יודען און בעשאָטען זייערע קליידער, זייערע קעפּ און בערד מיט שוועבעל-פּולווער, אום זיי זאָלען זיך שנעלער אָנצינדען.

„צום לעצטען מאָל האָט דער הערצאָג זיך אויפגעהויבען פון זיין פּלאַץ און מיט אַ הויכער שטימע געפרעגט די יודען צי זיי ווילען זיך „טויפען אונד זעליג ווערדען אים שויס פון דער הייליגער קירכע", ווען ער וועט זיי שענקען דאָס לעבען.

„די יודען האָבען איהם געענטפערט מיט אַ שפּיי און געשריען: „שקץ תשקצנו".

„דער „שטאָטסריכטער" האָט אונטערגעצונדען דעם שייטערהויפען. די גלחים האָבען אויפגעהויבען די צלמים אין די הענט און געפּרעפּעלט הייליגע תפילות אום „צו ערלעזען" די נשמות פון די אומגלויביגע, און די הענקער-קנעכט האָבען ברוטאַל געפּאַקט די יודען און זיי געוואָרפען אין פייער פון שייטערהויפען.

„מיט פערצווייפעלטע געשרייען האָבען די האַלב-וואַהנזיניגע מוטערס געריסען זייערע קליינע קינדער פון די הענט פון די הענקער-קנעכט. די קינדער זענען אין דער לופטען געוואָרפען געוואָרען אין פייער, און די מוטערס האָבען זיך זעלבסט געוואָרפען אין די פלאַמען.

„מיט אויפגעהויבענע קעפּ צום הימעל און מיט שוידערליכע געשרייען צו גאָט: „שמע ישראל" האָבען די קדושים געפלאַקערט אויפ'ן שייטערהויפען און האָבען אויסגעהויכט די ריינע נשמות מיט גאָטס נאָמען אויף די ליפען. און דאָס פאָלק אויף די טריבונעס, אָנגעהויבען פון'ם הערשער, דעם דאַמאָלסדיגען היטלער, ביז צום המון, האָט צוגעקוקט ווי עס פלאַקערען די מענשען-לייבער, ווי עס ברענען די קערפּערלעך פון קליינע קינדער און — „זיי האָבען זיך פיין אונטערגעהאַלטען ביי דעם וואונדערבאַרען שוישפּיל".

„דאָס גאַנצע פאָלק איז געווען פערזאַמעלט אום צו געניסען דאָס שוישפּיל פאָן דעם יודען-ברענען".

„דאָס גאַנצע פאָלק! דער הערשער, די דאַמען, די עדעלמענער, די גלחים, די אוניווערזיטעט-פּראָפעסאָרען, די באַלעמעלאָכעס, דער המון... — אַלע, אַלע האָבען זיי מיט ווילדען האַס געקוויקט זייערע בלוטדורשטיגע הערצער מיט די שוידערליכע יסורים פון די קדושים!"

* * *

דער שלוס אַקט פון דער בלוטיגער טראַגעדיע איז געווען פאָלגענדער, ווי די היסטאָרישע דאָקומענטען פון יענער צייט דערצעהלען:

„אין אָוונט פון 23-טען מאַי, ווען דאָס אַש פון'ם שייטערהויפען, וואו עס זענען פערברענט געוואָרען 212 יודען, איז שוין אויסגעקיהלט געוואָרען, האָט דאָס „פאָלק" געזוכט צווישען די האַלב-קוילען און אַש פון די פערברענטע.

„עס זענען געפונען געוואָרען „קלומפּענס", געשמאָלצענע גאָלד און זילבער, וועלכעס די יודען האָבען געהאַט פערבעהאַלטען אין זייערע קליידער.

„ביי מוזיק, פאַקעל-שיין, געזאַנג, ווײַן און טענץ, האָט זיך דאָס פאָלק געמאַכט דאַן „איין פרעהליך פעסט". דער „יורש" פון די פערבליבענע יודישע פערמעגענס איז, לויט די דאַמאָלסדיגע געזעצען געווען דער הערצאָג אַלבּרעכט דער פינפטער. ער האָט פערקויפט די יודישע געשעפטען, הייזער, סחורות און אָפּגעלייזט די סומע פון 11,722 פונט גאָלד".

צוליב דער דאָזיגער סומע געלד, האָט עס דער דאַמאָלסדיגער היטלער אויסגעראָטעט מעהר ווי 5 הונדערט יודישע נפשות, און דעם 23-טען מאַי ה. י. האָט מען אין ווין געהאַלטען יאָהר-צייט נאָך יענע קדושים-יודען.

מעהר ווי אַ האַלבער יאָהר טויזענט איז זינט יענעם שרעקליכען טאָג פערגאַנגען, אָבער די וואונד איז נאָך אין יעדען היגען יודישען האַרץ פריש און בלוטיגט מיט צער און צאָרן.

אַנ'אייביגע קללה צו די המנ'ס און היטלער'ס פון אַלע צייטען!

מ—ף.

בריה פון פאנטיוס פילאטוס

וועלכער האט געמשפט יעזוס'ן צום טויט

פון ש. ראָזענפעלד

.4

דאַן בעשליסט פילאַטוס צו בעזוכען ירושלים, — דעם הויפּט-נעסט פון די יודען. ער „וויל זעהן דעם הויפּט-שטאַב, וואו אַלע אויפשטאַנדען ווערען צוגעגרייט און אויסבעהאַלטען, און וויל זעהן די פעסטונגען, וועלכע ער וועט האָבען צו שטורמען, אויב ס'זאָל פאָרקומען אויפשטאַנדען, און וויל זעהן, וואו זיי בעהאַלטען די גאָלד-אוצרות, וואָס שטראָמען קיין ירושלים, כדי צו בעוואָרגען זיך מיט אַ זיכערער וואַך. אַגב, אויך זיך צוקוקען צו די וועגען און צו דער וואַסער-בעוואָרגונג, און פאַראייניגען אויך שוין בעקענען זיך מיט דעם אמת'ן פאָלק, וואָס שטעהט אונטער מיין הערשאַפט".

דערביי דערצעהלט ער אַ מערקווירדיגען פאַל:

„פיר יודישע פערברעכער, פער'משפט'ע צום טויט, האָב איך פאָרגעלייגט, זיי זאָלען זיך בעוואָפענען מיט וואָסערע וואָפען זיי ווילען און זאָלען קעמפען מיט אַ טיגער. וועלען זיי איהם בייקומען — ווערען זיי בעפרייט. דער חסד וועט זיי אָבער געוויזען ווערען נאָר דאַן, ווען זיי וועלען, פאַר'ן גאַנצען עולם אין צירק, זיך בוקען פאַר'ן קייסער'ס בילד.

„אַלע זענען זיי גרייט געווען צום קאַמף אָבער זיך בוקען פאַר'ן קייסער'ס בילד — דאָס נישט. איך האָב זיי געסטראַשעט, אַז אויב זיי פאָלגען נישט, וועט מען זיי וואַרפען פאַר'ן טיגער צום פערציקען. האָבען זיי געלאַכט. זעלבסטפערשטענדליך, אַז מען האָט זיי איבערגעגעבען צום טיגער.

„אָבער דערנאָך איז צו מיר געקומען מיין דעטעקטיוו פול מיט צאָרן און האָט מיך געוואָרענט, אַז די יודישע רעליגיע פערבאָט עס, אַז יודישע קערפּערס זאָלען צעריסען ווערען פון ווילדע חיות...

„און אַז איך האָב בעשטימט אַ טאָג, ווען אַרייַנצוקומען קיין ירושלים, האָבען מיך מיינע מענשען אויפמערקזאַם געמאַכט, אַז דער טאָג טויג נישט, ווייל עס איז שבת, און שבת טוען די יודען אַליין קיין מלאכה נישט און דולדען נישט, אַז אַנ'אַנדערער טוט אַ מלאכה אום שבת. איך האָב ביי איינעם געפרעגט: צי דער ירדן שטראָמט אום שבת, אָדער ער רוהט אויך... מען דערצעהלט מיר, אַז עס זענען דאָ אַזוינע, וואָס עסען נישט קיין איי, וואָס די הון האָט עס געלייגט אום שבת... אויב אַזוי, האָב איך געזאָגט, מעג דען אַ מענש, וואָס האָט אַ הילצערנע פוס, אַרויסגעהן פון שטוב אום שבת? „האָסט גוט געפרעגט", האָבען מיר מיינע עקספּערטען געענטפערט, „פעראַן טאַקע אַ מיינונגס-פערשידענקייט אין דער פראַגע". „נו, און טאָן נאַטירליכע בעדערפעניש אום שבת", האָב איך געפרעגט, „מעג מען?" — „לאַך נישט" האָט מען מיר געענטפערט, „פעראַן אַזוינע, וואָס מיידען עס טאַקע אויס צו טאָן"... זעלבסטפערשטענדליך. איז עס ביי אַלע געבליבען, אַז די רוימישע פאָנען מיט די בילדער פון די קייסאָרים, וועל איך נישט מיטנעמען קיין ירושלים, ווייל די יודען האָבען נישט גערן צו זעהן בילדער פון לעבעדיגע וועזענס... נאָר מינצען, וואָס זענען געגאָסען אין רוים, מיט'ן קייסער'ס בילד, זענען גאַנגבאַר אין יודעא, אָבער מינץ, געגאָסען אין יודעא גופא, קען נישט קיין שום בילד...

„און איך האָב געמוזט נאָכגעבען; כמעט ווי דאַנקען האָב איך געדאַרפט דערפאַר, וואָס מען דולדעט מיך אין לאַנד. וואָס זאָלען די יודען אַליין זאָגען, ווען זיי זעהען, דעם קייסער, זאָל זיי נישט צו בעליידיגען און נישט זייערע רעליגיעזע געפיהלען? הלואי זאָל זיך עס אויסלאָזען צום גוטען".

.5

„און אַט בין איך שוין אַ גאַנצע וואָך אין ירושלים. די שטאָט איז פול מיט לעבען. פרייד איז אויסגעגאָסען אויף יעדען פּנים, אָבער מיך רינגעלט אַרום אַ ביטערע קעלט. אַלע קוקען אויף מיר, ווי איך וואָלט עס צום ערשטען מאָל איינגענומען ארץ-ישראל. קיין איינציגע ברכה און קיין איינציגער „קבלת-פּנים". מען קוקט אונז, רוימער, נאָך, ווי מען קוקט אויף אויסטערלישע זאַכען, און מ'קען שמייכעלט איבער אונז... דאָס אָרט, זאָג איך דיר, איז אַנ'אמת'ער וואולקאַן, און וואָלט איך געהאַט מעהר סאָלדאַטען אין מיין רשות, און דער קייסער וואָלט דערלויבט, וואָלט מיך נישט געאַרט אַפילו אַרויסצורופען אַנ'אויפשטאַנד.

„דער שענסטער בנין אין שטאָט איז, דער בית-המקדש; נישטאָ איהם קיין גלייכען אויף דער גאַנצער וועלט; אָבער פרעמדע מעגען צוקומען נאָר ביז צום טויער פון אויסערליגסטען הויף. שפּאַנט דער פרעמדער אַריבער די גרענעץ, — מעג ער אַפילו זיין אַ רוימישער זעלנער, — טויט מען איהם. נאָכדעם קומט אַ הויף נאָך אַ הויף, פאַר פרויען בעזונדער, פאַר מענער בעזונדער און פאַר כהנים ווידער בעזונדער. מערקווירדיג, פרעמד, אָבער מערקווירדיגער פון אַלץ איז דאָס ליידיגע חדר'ל, דאָס הייליגסטע פון אַלעם הייליגען, וואוהין דער כהן-גדול אַפילו קאָן אַריינקומען נאָר איין מאָל אין יאָהר...

„אויף מאָרגען נאָך מיין אַריינקומען אין שטאָט אַריין האָב איך איינגעלאַדען די פיהרער פון פאָלק, זיי זאָלען קומען צו מיר אין דער אַנטאָני-פעסטונג, — און זיי זענען געקומען. פאַר'ן אַוועקגעהן האָב איך זיי פאָרגעלייגט עסען, און אמת'ען ווייַן, נישט קיין אָרטיגען, האָב איך זיי פאָרגעלייגט; אָבער זיי האָבען זיך אָפּגעזאָגט. און מיינע מענשען האָבען מיר דערקלערט, אַז זייער אָפּזאָג איז אַ נאַטירליכע זאַך. די קאָנען נישט נעמען פון מיר קיין פרוכט און קיין ווייַן. דערצו איז פאָרגעקומען אַ ווילדע זאַך; איך האָב גערעדט צו זיי גריכיש, — ווייל דאָס איז די קולטור-שפּראַך אין לאַנד; אָבער זיי האָבען מיר געענטפערט אויף אַראַמאַיש, — ווייל דאָס איז זייער אומגאַנגס-שפּראַך. קאָנסטו זיך פאָרשטעלען אַזאַ בעליידיגונג? און וועגען אומקעהרען זיי די פּראַכט-קליידער פון כהן-גדול, — וואָס האָבען זיך געפונען אין רשות פון רוימישען האַר-קאָמישאַנער, און נאָר ערב יום-טובים פלעגט מען זיי געבען דעם כהן-גדול צום גאָט-דינען, און נאָכ'ן גאָטעס-דינסט ווידער אומקעהרען זיי צום קאָמישאָנער. — וואָס זיי ווילען האָבען אין זייער רשות, האָב איך זיי געזאָגט, אַז דאָס ווענדעט זיך אין דעם ווילען פון קייסער און אין זייער גוטער אויפפיהרונג.

און אַז איך האָב אויסגעדריקט מיין פערלאַנג צו זעהען די וואונדערליכקייטען פון בית-המקדש, האָבען זיי מיר שטרענג געענטפערט: „ביז'ן אויסערווייניגסטען הויף; זעהט איהר דען נישט די אויפשריפט דאָ?" — דאָ האָב איך זיך שוין נישט געקאָנט איינהאַלטען און האָב זיי געזאָגט: „פּונדעסטוועגען איז אייבער פאַר מיר יאָ אַריינצוקומען אין קדשי-קדשים (פּאָמפּעאוס)". דערויף האָבען זיי גאָר נישט געענטפערט, נאָר אַ שרעק האָט אַלעמען אַרומגענומען און אַ גרויסען כעס האָבען זייערע פּנימ'ער אויסגעדריקט. אָבער איך האָב זיך באַלד קאָנטראָלירט און זיי בערוהיגט: „איך בין נישט אויסען, — האָב איך געזאָגט, — אַריבערצוטרעטען דעם אויסערווייניגסטען הויף, ווייל איך בין איבערצייגט, אַז איהר וועט אויך ווייטער מקריב זיין דעם טעגליכען קרבן פאַר'ן רוימישען קייסער'ס וועגען". דערביי האָב איך זיי אויך געגעבען אָנצוהערען, אַז זיי וועלען מיר לאָזען וויסען, ווען עס וועט זיך בעוויזען אַ רויבער, צי אַ „הייליגער", אָדער אַ רעוואָלוציאָנער, וואָס וועט וועלען ווערען דער פיהרער פון די יודען געגען רוים.

„איך וואָלט שוין גערן אוועקגעפאָהרען פון ירושלים, נאָר מיין ווייב איילט זיך נישט. איהר געפעלט דאָ יעדע קלייניגקייט. אין ערגעץ, — זאָגט זי, — האָט זי נישט געזעהען אַזוי פיל שעהנקייט ווי אין ירושלים, און זי הערט נישט אויף צו פאָרשען און צו פרעגען דערויף, וואָס עס געפינט זיך אין יענעם ליידיגען חדר'ל, וואו קיין מענש טאָר נישט אַריינקומען. און איך האָב זי געמוזט וואָרענען, אַז אויב זי וועט זיך פערגעסען און פון גרויס נייגעריגקייט וועט זי אַריבערטרעטען די גרענעץ, וואָס עקזיסטירט אין בית-המקדש פאַר פרעמדע, וועל איך זי אַליין מוזען אויסריכטען צום טויט, וואָס וואָלט מיר געווען זעהר אונאַנגענעהם...

„און נאָך אַ פּאָר טשיקאַווע קלייניגקייטען:

„ווי פיל, מיינסטו, סענעקע, געפינען זיך שוהלען אין ירושלים? פופציג אָהואַי! — הויבט זיך גאַרנישט אָן: קרוב צו פינף הונדערט!

„און ווער האָט דערפונדען דעם אַלף-בית? די מצריים, די אַשורער, וועסטו זאָגען. אַ טעות! אַברהם אבינו האָט דאָס דערפונדען! האַ, דו גלויבסט עס נישט? איך גלויב דאָס אויך נישט, אָבער די יודען גלויבען יאָ. אַלץ, וואָס איז גוט און נוצליך, שטאַמט, זאָגען זיי, פון יודען. אַפילו דאָס פייער. אַפילו די רייטוועגען. עס איז נאָך גוט, וואָס אונז איז דערלויבט צו טרייסטען זיך דערמיט, וואָס אונזערע גוטען, רוימישען [illegible] האָבען מיר דערפונדען"...

——=):0:(=——

ניי'ער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

ניי'ער פאלקסבלאט

זונטאג 9 יולי
ט"ו תמוז תרצ"ב

זון-אויפגאנג 3.24
זון-אונטערגאנג 7.57

פון האנדעלס-געריכט

בעריכט-פערזאמלונג פון „אקצ. געז. פראנץ-קינדערמאן". — פירמע „מאוד" רעגולירט אויף 50 פראצ.

אין שייכות מיט דעם אופגעלאשטש פון דער „אקצ. געז. פראנץ קינדערמאן" (לאנקאווע 1) איז דעם 30-טען פ. ח. פארגעקומען א קרעדיטאָרען-פערזאמלונג.

פון אנגעגעבענעם בעריכט איז צו זעהען, אז דער בילאנס אויפ'ן 30-טען יוני, הייבט זיך אן מיט דער סומע פון 2,729,023 זל.

אלס סינדיק איז נאמינירט געווארען אדוו. דעמשינסקי.

* * *

ישראל ווינער און זיין שותף פנחס דעמביצקי, גאלאנטעריע-געשעפט (נאוואמיעסקא 2), וועלכע זענען מיט עטליכע טעג צוריק געשטעלט געווארען אונטער אופגעלאשטש האט דאס געריכט געשטעלט אונטער פאליציי-אישער איבערזיכט.

* * *

די פירמע „גוסטאוו מאוך", עלעקטראטעכנישע ביורא (פעטריק. 240) האט בשעתו רעגולירט מיט די קרעדיטארען אויף 50 פראצ. אויסצוצאלען אין 5 האלביעהריגע ראטעס. דער אפמאך איז פון די קרעדיטארען אנגענומען געווארען, א חוץ איינער, האט אפגעגעבען אן אפאזיציע.

דאס געריכט האט איבער די אפאזיציע אפגעווארפען און דעם אפמאך בעשטעטיגט.

* * *

אין שייכות מיט דער מעלדונג, אז די פירמע „עלעגאנט" ווערט ליקווידירט, מאכט מען אונז אויפמערקזאם, אז ס'קומט נישט פאר קיין ליקווידאציע-אויספערקויף. נאך דאס געריכט האט אין הסכם מיט די קרעדיטארען דערלויבט אונטער'ן אויפזיכט פון סינדיק, צו פערקויפען אין דעטייל די סחורה פון געשעפט.

די טעטיקייט פון אנטי-היטלעריסטישען קאמיטעט אין לאדז

פרעסע-קאנפערענץ וועגען דער באיקאט-אקציע געגען היטלער-דייטשלאנד

דער קאמיטעט פאר דער אנטי-היטלעריסטישער אקציע ביי די ווירטשאפטליכע פעראייגען אין לאדז, האט דאנערשטאג ארגאניזירט א פרעסע-קאנפערענץ כדי צו בעקענען די געזעלשאפט מיט דער טעטיגקייט פון קאמיטעט.

אויף דער קאנפערענץ זענען אנוועזענד געווען די פארשטעהער פון די לאדזער פרעסע און די מיטגלידער פון קאמיטעט: פרעזעס יוליוס לעווענשטיין, קאנסול מאקס קאהן, אינזש. פראשקער, ד"ר העלמאן, אדוו. ווייצמאן, ראטמ. ביאלער, פרעזעס פיאטר כארי, פרעז ראזענבערג, דאזאר גלאטמאן און אנד.

די קאנפערענץ האט געעפענט מיט א לענגערער רעדע פרעזעס יוליוס לעווענשטיין. ער האט בעטאנט, אז די יודען איז אנגעווארפען געווארען אן עקאנאמישער קאמף מיט'ן היטלעריזם. די היטלערישע בעסטיאליטעטען מוזען פעראורטיילט ווערען, אלס קרבנות געגען געפאלען אין דער ערשטער רייהע די יודען, וועלכע האבען גרויסע פערדינסטען אויפ'ן ווירטשאפטליכען, פאליטישען און קולטורעל-ארטיסטישען געביט. דער עקאנאמישער באיקאט אלס ענטפער אויף די דאזיגע בעסטיאליטעטען דארף געפיהרט ווערען מיט דער גאנצער ריקזיכטסלאזיגקייט, און דעם דאזיגען קאמף וועלען מיר זיך נישט בעגנוגענען מיט אויסשליסען דעם דייטשען אימפארט. דער קאמיטעט וועט ארגאניזירען אן עקספארט-אפטיילונג, וועלכער וועט אפרייסען דעם דייטשען עקספארט קיין האלאנד, ענגלאנד, פראנקרייך און אמעריקא, פערגרעסערנדיג די עקספארט-מעגליכקייטען פאר פוילען.

די אינפארמאציע - אפטיילונג פון קאמיטעט געהט אין דריי ריכטונגען: 1) אינפארמירען וועגען דער אויסארבייטונג פון פערשידענע מלוכות, 2) איבערפארמאציעס, וואס שטרעבען צו בעקענען די אויסלענדישע פירמעס מיט דער פוילישער פראדוקציע און 3) פעראינטערעסירען די אויסלענדישע עקספארטערען מיט'ן פוילישען מארק. אזוי ארום וועט געשאפען ווערען א יסוד פאר פערברייטערען די לאנדעס-אויסארבייטונגען דורך שאפען נייע צווייגען פון דער פוילישער פראדוקציע.

די אקציע פון עלימינירען דייטשע סחורות פון פוילישען מארק ווערט דורכ'ן קאמיטעט זעהר ענערגיש געפיהרט. צו דעם צוועק האט דער קאמיטעט אנגעהויבען צו ארגאניזירען די פאך-סעקציעס, איינארדנען א שטענדיגע אויסשטעלונג, ארגאניזירען קאלעקטיווע אויספלוגען אין לאנדעס-פאבריקען, ארויסגעבען ביולעטינען א. אז. וו.

אין דער דאזיגער ארבייט שטיצט זיך דער קאמיטעט אויף א דירעקטען קאנטאקט מיט די מאסגעבענדע אינסטיטוציעס און בעדייטענדע ווירטשאפטליכע פערזענליכקייטען אין אויסלאנד און בעזאנדערס די צו בעזוכען פוילען. דער קאמיטעט וועט ארגאניזירען רעגיאנאלע קאנפערענצען וועגען קאמף מיט היטלעריזם, וועט שאפען פראָוועץ-קאמיטעטען אוועט אגיטירען פארן גדיבער פארט.

אויפ'ן אלוועלטליכען יודישען אנטי-היטלערישען צוזאמענפאהר, וואס קומט פאר אין לאנדאן פאהרען ארויס מצד דעם לאדזער קאמיטעט די ה"ה לעווענשטיין און קאנסול קאהן. די דעלעגאציע וועט אנבינדען א קאנטאקט מיט די בעזונדערע לאנדעס דעלעגאציעס, כדי אדורכצופיהרען די עקספארט-מעגליכקייט און די ווירטשאפטליכע דערנעהנטערונג פון אנדערע לענדער מיט פוילען.

די רעדע פון פרעזעס לעווענשטיין האט דער געצעט אינזש. פראשקער, וועלכער האט אונטערגעשטראכען די גרויסע בעדייטונג פון די בראנזשען-סעקציעס און אויך דאס, וואס אלע ווירטשאפטליכע פאקטארען, ווי די אינדוסטריע, האנדעל, האנדווערק און פרייע פראפעסיעס זענען רעפרעזענטירט אין קאמיטעט.

נאך די ערקלערונגען פון די הערמאנהבטע קאר מיטעט-מיטגלידער האט זיך ענטוויקעלט א ברייטע און ערנסטע דיסקוסיע וועגען די אויפגאבען פון קאמיטעט. ס'איז אנגעוויזען געווארען אויף דעם שוואכען טעמפא, מיט וועלכער די אנטי-היטלערישע אקציע ווערט געפיהרט און דער נישט-העצידירטקייט פון קאמיטעט. ס'זענען געווען פארשלאגען וועגען שאפען א „שווארצע ליסטע" פון די יודען, וועלכע ווילען נישט אויפהערען צו האנדלען מיט דייטשע סחורות.

פרעזעס לעווענשטיין האט אנגעוויזען, אז דער קאמיטעט האט צו קעמפען מיט צוויי'ערליי שוועריגקייטען. ערשטענס, וואס פיל יודען ווילען נישט פערשטעהען די וויכטיגקייט פון דער אנטי-היטלערישער אקציע און צווייטענס, וואס די דייטשען א לייין, פיהלענדיג דעם יודישען באיקאט פרובען צו עקספארטירען ווייערע סחורות אין ענגלישע, טשעכישע, שווייצארישע און פראנצויזישע פערפאקונג.

די קאנפערענץ איז פערענדיגט געווארען מיט דער איבערציייגונג, אז דער באיקאט אלס מיטעל געגען די יודען-פערפאלגונגען אין דייטשלאנד וועט געפיהרט ווערען מיט דער גאנצער ענערגיע. דייטשע סחורות וועלען נישט אריינקומען אין אונזערע שטובען אריין.

ס'ווענדט זיך אין 5.000 זלאטעס...

א טשיקאווע וועגען היפאטעקען, וואס האבען אנגעשפארט צום פראקוראר

(2) אין לאדזער קרייז-געריכט וועלען אין גיכען פארקומען צוויי פראצעסען — א שטראף-פראצעס און א ציווילער — וואס וועלען מיט זיך פארשטעלען אן עפילאג פון אן אונגעהויערא-סענסאציאנעלער און כאראקטעריסטישער געשיכטע, וועלכע קען אין קורצען בעצייכענט ווערען מיט'ן נאמען: „דאס געהיימניש פון הויז זשעראמסקי גאס 10".

די מעשה איז דערביי נישט א בילע-יאקע:

דאס דערמאנטע הויז איז אין זיין צייט אויסגעשטעלט געווארען אויף ליציטאציע און ס'איז אפגעקויפט געווארען דורך א געוויסען דוד ליפשיץ (זשעראמסקעגא 11) וועלכער האט געהאט א היפאטעקארען חוב אויף דעם הויז אויפ'ן צווייטען ארט.

באלד נאך דער ליציטאציע האט צו דעם קרעדיטאר פון ערשטען היפאטעק-נומער אויף דעם זעלבען הויז, א געוויסען גליק, וועלכער האט געהאט א חוב אויף 40,000 זל. זיך געווענדעט צו ליפשיץ, וועלכער האט ערקלערט גליק'ן, אז אויב ער, גליק, וועט איהם נישט געבען 5000 גילדען, וועט גליק נישט בעקומען זיין היפאטעק-חוב פריהער, ווי אין פינף יאהר ארום.

גליק האט אויף דעם פארשלאג נישט געענטפערט.

דערווייל האט ליפשיץ, דער נייער בעלעבאס פון הויז געטון, וואס ער האט געוואלט און גליק'ן געהייסען ווארטען מיט'ן חוב.

אויף דער געריכטס-פערהאנדלונג, אויף וועלכער עס האט געזאלט פערטיילט ווערען דאס געלד, וואס ליפשיץ האט בעצאהלט פאר'ן הויז, האט זיך ארויסגעשטעלט, אז ליפשיץ האט געהאנדעלט ווי א בעפולמעכטיגטער פון סטאלינסקי'ן און ער האט נישט געוויזען קיין אקצעפטאציע אויף זיינע האנדלונגען מצד סטאלינסקי'ן.

צוליב דעם איז דאס אנערקענען די סומען פאר די בעזונדערע קרעדיטארען אפגעלעגט געווארען אויף 3 חדשים.

פריהער האט דאס נישט געקענט פאסירען. ווייל סטאלינסקי איז געווען אין ארץ-ישראל.

א פאר טעג שפעטער האט זיך צו גליק'ן געווענדעט ליפשיץ מיט סטאלינסקי'ס זוהן, א געוויסער העניק גאלילי. זיי האבען בענייט דעם פארשלאג, אז פאר 5000 גילדען וועלען זיי מעגליך מאכען גליק'ן דאס בעקומען זיין חוב.

בינו לבינו איז אין דער בוי-אפטיילונג ביים מאגיסטראט איינגעפלאסען פלענער צו בויען א שול-געביידע אויפ'ן הויף פון זשעראמסקעגא 10. דערביי האט זיך ארויסגעוויזען, אז דעם פלאן האט אונטערגעשריבען סטאלינסקי, וועלכער האט זיך כלומרשט געפונען אין פאלעסטינא.

דער אומשטאנד האט שוין בעוואויגען די פעראינטערעסירטע, אז דער ענין זאל איבערגעגעבען ווערען דער פראקוראטור.

דאן איז געגען דוד ליפשיץ און יחזקאל וועל העניק גאלילי-סטאלינסקי צונויפגעשטעלט געווארען אן אנקלאגע לויט'ן ארטיקעל 251 פון שטראף-קאדעקס. אין דער אנקלאגע איז אויך פערמישט מרדכי שפאדבוים. א חוץ דעם ווערט פערפיהרט א ציוויל-פראצעס.

לויט דעם פלאן זאל אויף זשעראמסקעגא 10 אויסגעבויט ווערען א געביידע פאר דער גימנאזיע אויפ'ן נאמען פון סקארופקי.

——=):o:(=——

טעאטער „סקאלא"

יודיש דראמאטיש טעאטער אין פוילען

XVIII יאר **ווילנער טרופע** XVIII יאר

אנפ.: מ. מזאה.

נאר 10 גאסטראלען! היינט, זונטאג - 3 פארשטעלונגען:
12 בייטאג פרימארגן צו פאלקס-פרייזן, 4.30 נאכמ. (פאפולערע פרייזן) און 9 אווענט

שרייר, בינע!

א פאסירונג אין 9 רינגען פון סערגיי טרעטיאקאוו. - יודיש: מ. ם. רעזשי: יעקב ראטבוים.

סצענ. אויספירעמונג: שמעון סירקום. קלאנגען-מאנטאזש: ה. קאן.

אכטונג! די „ווילנער טרופע" שפילט אין לאדז ביז מיטוואך, ד. 19 ד.ח.

בילעטען צו בעקומען אין טעאטער „סקאלא" פון 11—2 און פון 5 נאכמ.

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע

מיטוואך דעם 12, און דאנערשטאג דעם 13 יולי, פון 8 פריה אן, וועט אמטירען אין לאקאל פיעטריקאווער 165, די צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר פ. ק. או. שטאט-לאדז 1, אויף וועלכער עס דארפען זיך שטעלען די פאבאראוועס פון יאהרגאנג 1912 און עלטערע, וועלכע האבען נאך גישט קיין רעגולירטע בעציהונג צום מיליטער-דינסט, וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9, און 11 פאליציייאלישע קאמיסאריאטען, אויף וויפיל זיי האבען בעקומען נאמענטליכע אויפפאדערונגען פון שטאטישע סטאראסטווע אין לאדז.

פרייטאג דעם 28, און שבת דעם 29 יולי, פון 8 פריה אן אמטירען אין לאקאל פיעטריקאווער 165. די צוגאב פאבאר-קאמיסיעס פאר פ.ק.או. שטאט לאדז 2, אויף וועלכע עס דארפען זיך שטעלען פאבאראוועס פון 1912 יאהרגאנג, און די עלטערע וועלכע האבען נאך נישט קיין רעגולירטע בעציהונג צום מיליטער-דינסט, וועלכע בעוואוינען אויף שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 און 14 פאליציייאלישע קאמיסאריאטען, אויף וויפיל זיי האבען בעקומען נאמענטליכע אויפפאדערונגען פון שטאטישער סטאראסטווע אין לאדז.

רעגען-מאנטלען קיין א"י

אפערטען פון אויסלענדישע פירמעס אין דער לאדזער האנדעלס-קאמער

אין דער האנדעלס-קאמער זענען אנגעקומען א גאנצע רייהע אפערטען פון אויסלענדישע פירמעס, וועלכע ווילען אנקניפען האנדעלס-בעציהונגען אויף פערשידענע טעקסטיל-און טעכנישע ארטיקלען. צווישען אנדערע, פאלעסטינער פירמעס, וועלכע ווילען איבערציהען קיין פאלעסטינע רעגען-מאנטלען און אנדערע וועב-שטאפען.

וועגען אינפארמאציעס דארף מען זיך ווענדען אין דער ביורא פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער.

לאדזער סחורות קיין טוניס

פוילישער קאנסול אין טוניס קומט דערוועגען קיין לאדז

דעם 12-טען ד. ח. קומט קיין לאדז דער פוילישער קאנסול אין טוניס, כדי זיך צו בעקענען מיט די עקספארט-מעגליכקייטען פון לאדזער טעקסטיל-סחורות קיין טוניס. דער קאנסול וועט בעת זיין בעזוך קאנפערירען מיט די לאדזער אינדוסטריעלער.

פארמולארען פון דער פערז. אנשטאלט פון אומגליקספאלען

דארף מען אליין אפנעמען

ווי מ'מיילט מיט פון דער האנדעלס-קאמער, וועט די לאדזער אפטיילונג פון דער פערזיכערונגס-אנשטאלט פאר אונגליקספאלען, נישט צו שיקען צו די פירמעס די פארמולארען אויף צו בערעכענען די אפצאהלונגען פארן 1-טען האלבען יאהר 1933. די פארמולארען קען מען בעקומען אין דער ביורא, צוואנגליצקא 18.

זעלבסטמארד מחמת נויט

(א) אויף רעטקינסקא 11 האט זיך געסמ'מט מיט זאלץ-זויער דער 29-יעהריגער סטאניסלאוו ביעזשינסקי.

אין א שווערען צושטאנד האט מען איהם אפגעפיהרט אין קריין-שפיטאל.

די סיבה פון זעלבסטמארד איז מאנגעל אין ארבייט און מיטלען צום לעבען.

Dr. Z. RAKOWSKI

ספעציאליסט פאר
אוירען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען

11 ליסטאפאד 9 (קאנסטאנטינער)
טעל. 127-81

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7
נעהמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17
פון 11—1 און פון 2—3 נאכמ.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

י. קאפראווסקי (נאוואמיעסקא 15), ס. סראווקאווסקי (בזשעזשינער 56), מ. ראזענבלום (שרודמיעסקא 21), מ. בארטאשעווסקי (פעטריקקאווער 195), י. קלופשא (קאנטנא 54), ד. טשינסקי (ראקישינער 53).

אורלויבען אין דער פאליציי

(ז) נעכטען איז צוריקגעקומען פון זיין אורלויב דער לייטער פון דריטען קאמיסאריאט, געהילפס-קאמיסאר וואלמאן, וועלכער האט איבערגענומען די לייטונג פונ'ם 4-טען קאמיסאריאט, אלס פערטרעטער פון דעם בעאורלויבטען געהילפס-קאמיסאר ליפסקי.

דער ביז-איצטיגער פערטרעטער פונ'ם לייטער פון 4-טען קאמיסאריאט, געהילפס - קאמיסאר, זיגמונד בארווכקי איז צוריק אוועק אויפ'ן אמט פונ'ם לייטער פון 6-טען פאליציי-קאמיסאריאט.

אורלויבען אין דער שטאטישער סטאראסטווע

(ז) דער לייטער פון דער ערשטער עקספאזיטור פון דער שטאטישער סטאראסטווע, וולאדיסלאוו קזשיזשאנאווסקי, האט נעכטען אנגעהויבען זיין אפרוה-אורלויב.

די לייטונג פון דער ערשטער עקספאזיטור (מאניושקי 8) האט איבערגענומען דער לייטער ריין, וועלכער פיהרט שוין איצט אויס די פונקציעס פונ'ם לייטער פון דער צווייטער עקספאזיטור, אויפ'ן אמט פונ'ם בעאורלויבטען לייטער אנטאני שידלאווסקי.

לעגיאניסטען-פערבאנד אין לאדז

צוגעטרעטען צו א זאמעל-אקציע צו בויען אן אעראפלאן

די לאדזער אפטיילונג פון לעגיאניסטען-פערבאנד אין פוילען, איז שוין צוגעטרעטען צו דער זאמעל-אקציע אויף צו בויען אן אעראפלאן. צו דעם צוועק זענען ארויסגעשיקט געווארען זאמעל-בויגענס.

דער פערבאנד בעט די בעפעלקערונג אונטערצושטיצען די דאזיגע אקציע.

Dr. med.
L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוואכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.
אלע ארט אנאליזען.
נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בייטאג.
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען.

געעפענט א פויליש-יוגאסלאווישע האנדעלס-קאמער אין לאדז

(א) לויט דער איניציאטיוו פון דער פויליש-יוגאסלאווישער האנדעלס-קאמער אין ווארשא, און ביי דער אונטערשטיצונג פון דעצידירענדע ווירטשאפטליכע פאקטארען, איז צוערנעכטען ארגאניזירט געווארען אין לאדז א פויליש-יוגאסלאווישע האנדעלס-קאמער, וואס איהר צוועק איז צו שאפען א ווירטשאפטליכע התקרבות צווישען ביידע לענדער, מיט א ספעציעלער בעריקזיכטיגונג פאר דעם טעקסטיל-האנדעל-און אינדוסטריע.

אין דער פערוואלטונג פון דער קאמער זענען אריין: דיר. ראבערט ארלעס, דיר. עמעריק בעלען, אינזש. לעאן פעליקס, יאן הירשבערג, קאזשימיעזש מאניק, דיר. מאריאן אלטשעווסקי, היפאליט-לודוויג פיאנטקאווסקי, סטאניסלאוו פאזנאנסקי, דיר. פאוועל זייפעלט און דיר. אדאלף שטרויך.

די פערפלעגונגס-אקציע פאר ארימע שול-קינדער

קאמוניקאט פון שטאטישען שול-ראט

אין א קאמוניקאט פון פערפלעגונגס-קאמיטעט ביים שטאטישען שול-ראט איז אנגעגעבען א גענויער בעריכט פון דער טעטיגקייט. אין משך פון לעצטען חודש האבען בעקומען הילף 4610 ארימע שול-קינדער. פון 1 אקטאבער פ. י. ביזן 30-טען יוני ד. י. האט דער קאמיטעט געהאט הכנסות 38,074.48 זל. אויסגעגעבען – 29,126,71 זל.

דער פערפלעגונגס-קאמיטעט דאנקט אלע מנדבים פאר די שפענדען.

שפענדען ווערען אנגענומען אין אלע רעדאקציעס, אין דער בילדונגס-אפטיילונג (פיראמא וויטשא 10) און אין דער ק.ק.א. אויף קאנטא-נומער 68338.

וואהל-קאמפאניע פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין לאדז

צום 18-טען ציוניסטישען קאנגרעס

די ציוניסטישע ארגאניזאציע אין לאדז האט שוין אנגעהויבען די וואהל-קאמפאניע צום ציוניסטישען קאנגרעס. נעכטען זענען פארגעקומען די ערשטע וואהל-מיטינגען, עס זענען ארויסגעטרעטען מיט רעדעס די ה"ה: ל. שיין, ה. צבי, אינזש. הייקין, מגר. האלפערן, א. וויינבערגער, אינזש. קארא, מגר. סאוויצקי און אנדערע.

היינט 8.30 אוונט קומען פאר מיטינגען אין לאקאל פון „אגודת ציון" מיטן אנטייל פון ה"ה: משה לימאן און ש. ליפעל און אין „התחיה" מיטן אנטייל פון די ה"ה: מגר. בראווערמאן און מגר. האלפערן.

מארגען מאנטאג, ווערט אין לאקאל פון „הנוער הציוני" פארקומען א יוגענד-מיטינג מיטן אנטייל פון די ה"ה: משה לימאן, מגר. ראגאזשינסקי, מ. טעמפעלהאף, א. וויינבערגער, און י. קראן.

דעם קומענדיגען דאנערשטאג ווערט איינגעארדענט ווערען א גרויסער מיטינג מיט דער בעטייליגונג פון די מיטגלידער פון צ. ק. פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין פוילען די ה"ה: דעם. ד"ר ראזענבלאט, משה לימאן און רעד. משה קליינבוים פון ווארשא.

די איחוד-אנהענגער און דער קאנגרעס-פוילישער „התאחדות"-פארטיי פארן בלאק פון ארבייטענדען א"י

דער ארגאניזיר-קאמיטעט פון די איחוד-אנהענגער אין דער קאנגרעס-פוילישער „התאחדות"-פארטיי אלס דער צענטראלער אויספיר-ארגאן פאר'ן גאנצען לאנד האט אויף זיין זיצונג דעם 21 יוני ה.י. איינשטימיק בעשלאסען זיך אנצושליסען צום בלאק פארן ארבייטענדען ארץ-ישראל ביי די וואהלען צום 18 ציוניסטישען קאנגרעס.

Dr. R.
Zalcwasser
CHIRURG — כירורג
ציגעל-גאס 19, טעל. 125-17
נעהמט אן פון 1–2 בייטאג און פון 4–7 נאכמ.

ביי אינפלוענץ
זארגט פאר דערפאר, אז דער מאגען און קישקעס זאלען דורכ'ן געברויך פון נאטירליכען בימער-וואסער
Franciszka Józefa
עפטערס גרינדליך גערייניגט ווערען. עמפפעהלט פון דאקטוירים

ביליגע אויספלוגען אין אלע פוילישע קורערטער

היינט פאהרען אפ די אויספלוגען קיין קריניץ, טרוסקאוויעץ און יארעמטשע. קיין קריניץ פון קאליש-באהן 9.40 אוונט. קיין יארעמטשע און טרוסקאוויעץ פון קאלישער באהן 8.08 אוונט. בילעטען קען מען נאך היינט בעקומען פון 10 ביז 12 בייטאג אין ביורא פון „וואגאן לי-קוק", פיעטריק. 64

די קומענדיגע וואך זענען פארגעזעהען פאלגענדע אויספלוגען אין פוילישע קור-ערטער: מארשין, יארעמטשע, ווארעכטא, זאלעשטשיק, איוואניטש, זאגיעסטאוו, מושין, ראבקי-זדרוי-באוויטארג, קריניץ, טרוסקאוויעץ, און זאקאפאנע. איינצעלהייטען אין די נאהענטסטע טעג.

* * *

די הינגע אפטיילונג פון „וואגאן לי-קוק" ארגאניזירט אין פערשטענדיגונג מיט'ן רעזערוויסטען און מאטראזען-פעראיין אן אויספלוג קיין גדיניע פון 15. ביז'ן 18. יולי. דער אויספלוג פאהרט ארויס פון לאדז שבת דעם 15-טען 8.50 אוונט פון קאלישער באהן, מיט א ספעציעלען צוג אין פילמאן וואגאנען מיט נומערירטע פלעצער. דער אויספלוג וועט צוריקקומען קיין לאדז דינסטאג אינדערפריה. דער פרייז פון א בילעט הין און צוריק איז 14.70, שוין צוזאמען מיט בעזוכען דעם קריגס-פלאט.

אינפארמאציעס ערטיילט דאס הינע-ביורא פון „וואגאן לי-קוק", פעטריקאווער 64, פון 9 פריה ביז 9 אוונט.

קיין רומעניען אויף די מכביאדע אהן פעסער

די זומער-שפילען פון וועלט-פארבאנד „מכבי" וועלען פארקומען אין אויגוסט 1933 אין טשערנאוויץ. שטעלען פאר דעם ערשטען שריט אין רייכען פראגראם פון גימנאסטישען ספארט, וואס איז אויסגעארבייט געווארען אלס צוגרייטונג פון דער 2-טער מכביה'דע, וועלכע וועט פארקומען אין 1935 אין פאלעסטינע. גלייכצייטיג זאל עס זיין א פראפאגאנדע אימפרעזע אזוי דרגמעניען.

דער ערשטער-פרעזעס פון וועלט - פערבאנד „מכבי", לארד מעלטשעט און לידי ערלעי האבען איבערגענומען דעם פראטעקטאראט פון די זומער שפילען אין טשערנאוויץ און צוגעזאגט זייער אנוועזענהייט. דאס ארגאניזירען די אויספלוגען אין גאנץ פוילען קיין טשערנאוויץ איז איבערגעגעבען געווארען די וועלט-רייזע ארגאניזאציע „וואגאן לי קוק", וואס עס גיט די גאראנטיע, אז דער אויספלוג וועט אדורך ווי געהעריג.

אלע אנטיילנעהמער אין אויספלוג וועלען קענען גענייסען פון בעדייטענדע הנחות, וואס זענען אנערקענט געווארען דורך דער פוילישער און רומענישער מאכט. גענויערע איינצעלהייטען וועלען מיר געבען אין די נאהענטסטע טעג. אלע אינפארמאציעס ערטיילט די הינגע אפטיילונג פון „וואגאן לי-קוק", פעטריקאווער 64.

דער רוף פון הערפער

42)

סענסאציאנעל-עראטישער ראמאן

אפרוקענדיג דעם טיש אין א זייט, האט היפאליט שנעל א כאפ געטון דעם געשטופעלטען פאר דער האנד, און געצוואונגען איהם ארויסצוציהען די פויסט פון דער טאש.

אין דער פויסט איז געווען ביי איהם פערקלעמט א רעוואלווער.

היפאליט האט א קירעווע געטון דעם דאזיגען רעוואלווער צו זיך, און צושטעלענדיג די לופע צו זיין איינענער ברוסט, האט ער א זאג געטון:

— דו, שיס דער ערשטער...

א ווייל האט זיך געקאנט אויסדוכטען, אז דער געשטופעלטער וועט א ציה טון ביים צינגעל.

ער האט אבער נישט אויסגעהאלטען היפאליט'ס בליק, וועלכער האט בעפוילען:

און איצט שלעפ ארויס פון טאש... איך ווייס, אז עס געפינט זיך ביי דיר.

ווי א פערהיפנאטיזירטער דורך היפאליט'ן, האט זיך דער געשטופעלטער בעפאלגט, און ארויס-געשלעפט פון זיין טאש א פעקל, וועלכעס ער האט איבערגעגעבען צו זיין געגנער.

— די וואג שטימט — האט זיך אנגערופען היפאליט – און איצט... טראגט זיך אפ !..

די דריי פערשוינען האבען אנגעהויבען ארויס-צוגעהן פונ'ם באר, און מארסעל האט זיי נאכגעיאגט די ווערטער:

– דעם „זשוליק", גוטער ברודער, וועל איך דיר נישט מוחל זיין... מיר וועלען זיך נאך אפרעכענען !

— ער איז שוין אביסעל צו היציג, דיין מאן!– האט מיט א געוויסער שטאלצקייט בעמערקט היפאליט, וועדנדענדיג זיך צו סעווערינא'ן.

סעווערינא האט שוין מעהר נישט געפיהלט קיין שרעק.

די אויגען איהרע זענען ברייטער געווארען. געווארען נאך שעהנער, ווי געוועהנליך, און האבען זיך איינגעגעסען אין מארסעל'ן.

ער האט פערשטאנען, אז זי איז נתפעל פאר זיין דרייסטקייט, און דערמיט, וואס ער האט זיך דער ערשטער א לאז געטון אין דעם טויט-שפיל.

— איך וועל זיך נאך אפרעכענען מיט דעם געשטופעלטען! – האט ער א געשריי געטון – ווען ער זאל אפילו פרובען ווי יענער... דער צווייטער.. צו ענטלויפען קיין וואלפארייזא!

היפאליט האט איהם שארף איבערגעשלאגען:

– נישטא וואס צו ריהמען זיך!.. און איצט גייט שלאפען!.. איך האב נאך וואס צו ערלעדיגען!

און ער האט זיך געווענדעט צו סעווערינא'ן:

– דו האסט זיך געהאלטען, ווי א יונג! אויסגעצייכענט! — האט ער זי א לויב געטון – ווילסט עפעס?

זי האט נישט פערשטאנען, וואס ער לייגט איהר פאר, און זיך צוגעאיילט צו זאגען, אז זי וויל גארנישט.

— נו, איז זעהר פיין – האט היפאליט אונטערגעכאפט — דאס דאזיגע גוטס איז נישט פאר אזעלכע, ווי דו... און איצט א גוטע נאכט, קינדער! ליבט אייך קינדער !

בלייבענדיג אליין מיט מארסעל'ן, האט סעווערינא א פרעג געטון:

– וואס האט ער מיר פארנעשלאגען?

– קאקאין – האט אומגערן געענטפערט איהר געליבטער – ער האט אפגענומען ביי דעם געשטופעלטען א האלבען פונט קאקאין... איצט וועט ער פערהאנדלען די סחורה, און ס'וועט זיין אויף א חודש גוט צו לעבען !

סעווערינא האט נישט געוואלט מיטגיין מיט מארסעל'ן אין זיין וואוינונג אריין – זי האט נישט געוואלט פערלאזען דעם דאזיגען טייל שטאדט.

איהר האט זיך אויסגעוויזען, אז די ווירען-גאס, דער באר און מאַרטאס שענקעל זענען געווען די איינציגע ערטער, וואו זי האט געקענט לעבען מיט דעם צילאזענעם לעבען.

ציטערענדיג אבער פאר אויפרעגונג, און פיהלענדיג א הייסען דראנג צו בעזיצען מארסעל'ן, איז זי איהם נאכגעגאנגען אין די פערדעכטיגע מעבלירטע צימערן.

אין דעם שמוציגען צימערל פון דער פינסטערער אכסניה, האט זי דערפיהלט אנ'אומגעהויערן צופלוס פון ליידענשאפט.

עס האט אנגעהויבען צו גרויען אויף טאג, ווען סעווערינא איז אויפגעשפרונגען פון איהר געלעגער:

– מיר איז שוין צייט צו גיין! – האט זי געזאגט.

מארסעל האט נישט געוואלט דערויף איינגיין, געפינענדיג אין דער דאזיגער נאכט ווידער זיין זיכערקייט.

– מאך נישט קיין געלעכטערס–האט ער זיך אפגערופען.

– איך מוז אוועק! — האט זיך סעווערינא אנגעהויבען צו בעטען.

און ווידער, ווי אין יענעם טאג, ווען ער האט געהויבען אויף איהר א האנד, האט ער דערפיהלט אין דער יונגער פרוי אזא מין קראפט, איבער וועלכער ער האט קיין ווירקונג נישט.

— מילא, גיי! – האט ער געזאגט — איך וועל דיך בעגלייטען.

— ניין.

און ווידער האט ער איהר נאכגעגעבען.

אין סעווערינא'ס בליק האט געבלינצעלט דער יאוש, די פערצווייפלונג פון א מענשען, וואס ראנגעלט זיך פאר זיין לעבען.

ער האט זי צוגעפיהרט צו א טאקסי, און דערלויבט איהר אוועקצופאהרען.

פונדערווייטענס איז ער געשטאנען און נאכגעקוקט די אוועקפאהרענדע טאקסי.

דערנאך האט ער זיך אויסגעזירעלט אויפן קול און איז אוועק צו היפאליטן.

ערשט ביי זיך אינדערהיים, אין בעט ליגענדיג, האט סעווערינא בעקומען די פעהיגקייט צו טראכטען וועגען דעם, וואס עס וואלט מיט איהר געשעהן, ווען היפאליט וואלט נישט געווען אזוי געשיקט, און וואלט נישט געצוואונגען מארסעל'ן ארויסצונעהמען די האנד פון טאש, און ווען דער געשטופעלטער שיסט אויס...

עס האט איהר געווארפען, ווי אין א פיבער.

אין עטליכע שעה שפעטער האט זיך צוריקגעקעהרט פון זיין נסיעה פיער.

ער איז געווען זעהר שטארק מיד.

– לאז מיך נישט איבער אליין, – האט זיך סעווערינא תחנונים'דיג געבעטען – איך קאן נישט אויסקומען אהן דיר !

(פארטזעצונג קומט)

אינדוסטריע-שטייער-אויסטאוו

וועגען הויזירער

הויזירען הייסט, פיהרען א בעוועגליך האנדעל. פאר הויזירעריי קען דעריבער נישט בעטראכט ווערען א האנדעל, וואס ווערט געפיהרט אויף א בעשטימטען פלאץ אפילו נישט שטענדיג, נאר געחימע טעג אין דער וואך.

דאס געזעץ זעהט פאר צווייערליי אופנים פון הויזירעריי: א טראג און פאהר-האנדעל. דער טראג-האנדעל ווערט געפיהרט אויפ'ן סמך פון א פאטענט 5-טע קאטעגאריע B און דער פאהר-האנדעל ווערט געפיהרט אויפ'ן סמך פון א פאטענט 5-טע קאטעגאריע A.

א פאטענט פון 5-טע קאטעגאריע B בערעכטיגט צו פערקויפען סחורות נאר פון א קויש, זאק, חאליזקע אדער קעסטעל, אויב זיי ווערען איבערגעטראגען דורכן אייגענטימער פון איין ארט אויפ'ן צווייטען אין דער האנד אדער אויף די פלייצעס. אויפ'ן סמך פון א פאטענט 5-טע קאטעגאריע A מעג מען פיהרען א פערקויף פון סחורות אויף א וואגען אדער אנדערער איינריכטונג אויף אזוי פיל, אויף וויפל דאס איבערפיהרען קומט פאר מיט דער הילף פון פערד אדער אנדערער פיזישער טרייבקראפט (אקס, אייזעל א.א.וו.) דערפון איז אלזא צו דרינגען, אז אויפ'ן סמך פון א פאטענט 5-טע קאטעגאריע A טאר נישט געפיהרט ווערען קיין פערקויף פון סחורות פון אנ'אויטא, אדער ריכטיגער געזאגט, א פערקויף פון סחורות אויף אנ'אויטא, קען בכלל נישט בעטראכט ווערען פאר קיין וואנדער-האנדעל (הויזירעריי), אפילו ווען ער ווערט בעפיהרט בעוועגליך.

אויפ'ן סמך פון ביידע אויסגערעכענטע קאטעגאריעס (VA, VB) קען געפיהרט ווערען א וואנדער-האנדעל מיט אלערליי נישט לוקסוסאווע סחורות אבער נאר אויפ'ן שטח פון דערפער און בשום אופן נישט איינערהאלב די שטעדט און שטעדטלעך. די לעצטע בעגרעניצונג איז חל לגבי וואנדער-האנדעל איבער די שטאדטישע קיבוצים פון א.ג. קאנגרעס-פוילען.

אמת דאס געזעץ דערלאזט אפילו אויך אויף די שטחים פון שטעט און שטעטלעך פון קאנגרעס-פוילען א וואנדער-האנדעל אבער בלויז א טראגענדער (B 5-טע) און אויך נאר מיט פאלגענדע ארטיקלען: שפייזען, קיהל-געטראנקען, פאפיראסען און זאפאלקעס, צייטונגען און ביכער. אלזא אויב אין שטעט און שטעטלעך ווערט געפיהרט א האנדעל אויך מיט אנדערע כח'רות, מעג דער דאזיגער האנדעל פארקומען פון הענגערס, קוישען, זעק, קעסטלעך אדער וואליזקעס, געטראגענע פערזענליך דורכן אייגענטימער, ווערט דער דאזיגער האנדעל נישט בעטראכט פאר קיין הויזירעריי, אפילו ווען ער איז א בעוועגליכער.

דעסגלייכען ווערט אויך נישט בעטראכט פאר קיין הויזירעריי א פערקויף אפילו פון די אויסגערעכענטע ארטיקלען אויב דער פערקויף קומט פאר פון א פוהר, געצויגען דורך א פערד.

אין ביידע פאלען קען דער האנדעל נישט געפיהרט ווערען אויפ'ן סמך פון הויזירעריי-פאטענטען (5-טע קאט. A. B.) נאר ס'מוז אויסגעקויפט ווערען אלגעמיינע האנדעלס-פאטענטען פון דער 4 אדער 3-טער קאטעגאריע, אבהענגיג פון די רעכטליכע בעדינגונגען (צאהל בעשעפטיגטע אין האנדעל פערזאנען א.א.וו.) און ממילא קען אזא האנדעל אויך נישט געניסען פון דער הנחה בעפרייט צו ווערען פון אומזאץ-שטייער, פון וועלכען ס'געניסט דער וואנדער-האנדעל (הויזירעריי).

א שותף פון שותפים-לאנד

אז ער איז א שותף צום מאנופאקטור-געשעפט, טא פארוואס זשע נישט צום ווייב אויך?

(א) איינער, אלעקסאנדער קיאווסקי פון לימאנאווסקיעגא 38 האט געפיהרט בשותפות מיט א געוויסען טאדעאוש פלארטשאק א מאנופאקטור-געשעפט אין אלעקסאנדער.

דער פלארטשאק אבער איז געווען א ספרים-נבר חברה'מאן, דער ריכטיגער שותף, און ער האט זיך איבערלייגט, אז איין געשעפט איז איהם צו קנאפ, און ער וועט ווערען פעראייניגעס א שותף צום ווייב אויך.

הכלל — געטראכט און געמאכט.

די קיאווסקיכע איז נישט געווען דערגעגען און פלארטשאק האט זיך געפיהלט כמלך בגדור — עס איז איהם וואויל געווען ווי די וועלט.

און עס וואלט איהם נאך עד-היום וואויל געווען, ווען עס געפינען זיך נישט גוטע מענשען, וואס האבען דורך אנ'אנאנימען בריף צוגעטראגען קיאווסקי'ן, וואו ער האלט אין דער וועלט מיט זיין ווייב, און אז זיי ביידע, ד. ה. פלארטשאק מיט'ן ווייב, האבען געפעלשט דעם רעמאנענט פון געשעפט, און קלויבען ארויס'גוב'ענען און ארויספיהרען סחורות פאר 1000 זל.

האט קיאווסקי נישט געמאכט קיין לאנגע שהיות, און איז תיכף ומיד צוגעפאהרען קיין אלעקסאנדער, וואו ער האט געפאקט דאס פארל ביים ארויסטראגען די סחורות.

און דא האט ער נישט געבאלעמוטשעט, נאר תיכף געמאכט פיף-פאף צו פלארטשאק'ן און איהם פערוואונדעט מיט א רעוואלווער-קויל.

מיט'ן פערמשפט'ן קיאווסקי'ן אויף א יאהר צייט האט זיך נאך די מעשה נישט פערענדיגט, וואורום ער האט פון טורמע ארויס אנגעקלאגט זיין ביטערע ווייב און פינסטערען שותף אין פעלשען דעם רעמאנענט און גיין איהם בע'גנב'ענען.

זענען געכטען די ביידע געשטאנען פאר'ן שטאטישען געריכט, און דער דערוויליגער סך-הכל איז, אז פלארטשאק האט בעקומען 2 יאהר צו זיצען, און די פראנצישקא קיאווסקא — 6 חדשים טורמע.

י. א. ווייסענבערג אין לאדז

היינטיגען דאנערשטאג—זיינער א רעפעראט וועגן אקטועלע פראגען אין יודישען לעבען

אין לאדז געפינט זיך איצט א חשוב'ער גאסט — דער בארימטער יודישער שריפטשטעלער י. מ. ווייסענבערג, וועלכער איז דעם ברייטען יודישען עולם בעקאנט דורך זיינע גלענצענדע בעלעטריסטישע ווערק.

י. מ. ווייסענבערג, וועלכער ווערט בעטראכט דורך דער יודישער קריטיק אלס מוסטער-שריפטשטעלער, מייסטער פון דער קלאסישער נאוועלע, האט זיך אין די לעצטע יאהרען געווידמעט דעם הארטנעקיגען, פער'עקשנ'טען קאמף פון דעם רנאַ-ביזם אין דער יודישער קונסט און געזעלשאפטליכקייט.

דעם דאזיגען קאמף פיהרט ער מיט א בעווונדערער ריקזיכטסלאזיגקייט און הארבער אפענקייט, און די אויספיהרונגען זיינע, וואס ער מאכט איך די פיל פאלעמישע ארויסטרעטונגען זענען שטענדיג אריגינעל און אינטערעסאנט.

אין שייכות מיט זיין אנוועזענהייט אין לאדז וועט דעם קומענדיגען דאנערשטאג פארקומען זיינער א רעפעראט אויף א רייה יודיש-געזעלשאפטליכע און ליטעראַרישע טעמען.

דער רעפעראט וועט פארקומען אין לאקאל פון צענטראלען סוחרים-פעראיין, פעטריק. 10

ראדיא-פראגראם

זונטאג, דעם 9 יולי 1933

10,30 גאטעסדינסט. 11,57 צייטסיגנאל. 12.10 קאמוניקאט. 12,15 מוזיק. פריהמארגען. 2,00 „די ענטוויקלונג פון דער לאדזער בעפעלקערונג" — רעפעראט פון נאטשעלניק פון סטאטיסטישען אמט ה' ראסעט. 2,20 גראמאפאן. 3,05 קאנצערט פון קראקא. 4,00 ראדיא - וואך פאר יוגענד. 4,15 פראגראם פאר קינדער. 4.30 קאנצערט. 5.00 רעפעראט. 5 15 פוילישע פאלקס-מוזיק פון טשעכאטשינעק. 7,00 אוידיציע. 7,40 פערשידענעס. 7,55 ספארט-ידיעות פון לאדז. 8.00 קאנצערט. 8,50 אווענד-פרעסע. 9.00 פאסט-קעסטעל. 10.00 טאנץ-מוזיק פון טשעכאטשינעק. 10,25 ספארט ידיעות פון די פוילישע ראדיא סטאציעס. 10.40 קאמוניקאטען. 10,45 טאנץ מוזיק.

* * *

אויסלאנד

11,25 וויען — סימפאנ. קאנצערט. 7,55 הילווערסום — קאנצערט. 8,05 לייפציג — אפע רעטקע „ציגיינער באראן". 8,30 מיילאנד — אפערע. 8,45 רוים — אפערעטקע „באמבו". 9,05 לאנדאן — קאנצערט.

ערשטע פארשטעלונג פון דער ווילנער טרופע

אראפ מיט אויסערגעוועהנליכען ערפאלג

ווי ס'איז געווען פאראויסצוזעהען זענען די ערשטע פארשטעלונגען פון די ווילנער „שרייבער" אראפ מיט אויסערגעוועהנליכען ערפאלג.

דאס שפילען פון די ארטיסטען, דער בוי פון דער סצענע האבען פשוט פערכאפט די צושויער.

היינט ווערט געגעבען 3 פארשטעלונגען 12 פארמיטאג, 4,30 און 9 אווענד.

די ווילנער בלייבען אין לאדז א גאנצע קורצע צייט. ס'איז דעריבער צו ערווארטען, אז דער לאדזער טעאטער עולם וועט אויסנוצען די געלעגענהייט, כדי צו זעהען די דאזיגע זעלטענע טעאטער פארשטעלונג.

CHCESZ BYĆ PIĘKNĄ — używaj wyroby Mag. W. Paździerskiego.
Krem i mydło „HALINA № 1"
odmładza cerę, usuwa piegi, wągry pryszcze, żółte i czerwone plamy — zaś krem „HALINA № 2" udelikatnia cerę nazawsze, zapobiega i usuwa zmarszczki.
Fabr. Kosmet. „Pharmachemia", Bydgoszcz
Żądać w aptekach, droger, i perfum.

מעלדונג

„די יורען-נויט און דער 18-טער ציוניסטישער קאנגרעס".

אונטער דער איבערדערמאנטער טעמע ארגענט איין די רעוויזיאניסטישע ארגאניזאציע „השחר" — אפטיילונג פון ברית הצה"ר אויף גייערס ראיאן — מארגען, מאנטאג, ד. 10. ד.ח. 8.30 אוו. אין זאל „פאוויליאן" (זשגאווסקא 56) א גרויסען רעוויזיאניסטישען פאר-קאנגרעס מיטינג מיט'ן אנטייל פון די ח"ח אינזש. ד. עלפערען, מגר. ט. בורקאל, י. גירענבערג, י. וואלטער און אינזש. י. לובלינסקי. איינגאנג פריי.

3631

היינט — גארטער-פערוויילונג אין העלענאוו

לטובת בית-יתומים זגערזשער 40

היינט קומט פאר אין „העלענאוו" א גרויסע גארטען-פערוויילונג לטובת די וויכטיגע און נוצליכע אינסטיטוציע דער בית-יתומים זגערזשער 40.

די ארגאניזאטארען פון דער פערוויילונג האבען צוגעגרייט א גראנדיעזען פראגראם וואס וועט פערוויילען און אינטערעסירען יעדען איינציגען וואס וועט קומען אויף דער פערוויילונג, דאס פער געניגען וועט אויך זיין פערבונדען מיטן נוצליכען, ווייל יעדע זלאטע וועט גהען לטובת די צעהנדליגער יתומים וואס ווערט אויסגעהאלטען פון דער דערמאהנטער אינסטיטוציע.

לאדזער בערזע

נעכטען פריה האט די „באנק פאלסקי" בעצאהלט 6 זל. א דאלאר.

אין נאם הטם געהאלטען 6 — 6.10 ביי א שווארצער טענדענץ.

גאלד — יצהר א פעסטען טענדענץ.

חנוכת הבית פון א נייער פאבריק

(א) נעכטען איז אין רודא-פאביאניץ, סטאשיץ-גאס 10 פארגעקומען דאס פייערליכע חנוכת-הבית פון דער נייער פאבריק אונטער דער פירמע „ערשטע פוילישע פארבעריי און אפרעטור פון זייד".

ערב א נייער אקציע אין דער טעקסטיל-און-קאטאן-אינדוסטריע

(א) נעכטען זענען פארגעקומען בעראטונגען פון דער הויפט-פערוואלטונג פון ז.ז.ז. אין לאדז מכוח אנהויבען אנ'אקציע וועגען א ניעם קאלעקטיוון אפמאך אין דער טעקסטיל- און קאטאן-אינדוסטריע.

ערב דער ליקווידאציע פונ'ם שטרייק אין זעלעוו

(ב) נאך דער נעכטיגער קאנפערענץ אין דער וואיעוואודזטווע וועגען דעם טעקסטיל-שטרייק אין זעלעוו איז העכסט-וואהרשיינליך, אז די קאמפראמיס-בעדינגונגען, וואס זענען פארגעשטעלט געווארען דורכ'ן אינספעקטאר קאקאווסקי אויף דער לעצטער קאנפערענץ אין לאדז, וועלען דורך די זעלעווער פאבריקאנטען אקצעפטירט ווערען.

Dr. med. H. LUBICZ
ספעציאליסט פאר וועגערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7, טעל. 141-32.
נעהמט אן פון 8—10 פריה, פון 12—2 נאכמ. און פון 5—8 אווענד, זונטאג פון 9—11 ביי טאג.

דאס קור-ארט בוסק

איז א הייל-ארט פאר די ליידענדע!

ד"ר מאיקאווסקי שרייבט: „וועגען דער רייכקייט פון אונזערע מינעראל-קוואלען".

דאס טרינק-וואסער, וואס איז נויטיג פאר דעם קור-אנשטאלט פון באטור-היילונג און פאר דער טעטיגקייט פון די דאמף-קעסלען און די פאמפעס און אויך פארן הויז-געברויך, בעקומט די קור-אנשטאלט פון דעם רייכען טרינק-וואסער קוואלען אונטערן נאמען „בורעק", „בוקי" און „ווישליצקיע" וועלכע ליגען זעהר נאהענט לעם די קור-אנשטאלטישע ווילעס.

די מינעראל-בלאטעס, וואס ווערען אנגעווענדעט אין דעם בוסקער קור-ארט אין ברייטען מאסשטאב, ברענגט מען יעדעס יאהר פון ספעציעל איינגעארדנעטע סטאוועס און באסיינען. אין די באסיינען איז עס מינעראליזירט, און ווען מען געברויכט עס צום באד, קאכט מען דאס אין ספעציעלע פעססער ביז 80 גראד טעמפעראטור. דער שלאם דער גרייכט אויטאמאטיש צו די קאבינעס, וועלכע פערמאגען אומבעוועגליכע וואנעס, וואס גיט די מעגליכקייט דעם קוראַנטען צו זיין אנוועזענד ביים צוגרייטען פאר זיך יעדע באד.

— אין נומער 20 פון 19. מאי 1929 „פאלסקא גאזעטא לעקארסקא" אויף דער 371 זייט שרייבט פראפ. ד"ר סאבאטאווסקי: „גוטע שוועבעלדיגע שלאם פערמאגט בוסק (קיעלעצקיע).

די באד-איינארדנונג, בעשטייט פון א גרויסען גאנץ ליכטיגער האלע, וועלכע פערמאגט 3 קארידארען פאר די געזאלצענע שוועבעלדיגע בעדער פון ערשטען קלאס. די געביידע האט 77 קאבינעס, וועלכע איז צוטיילט סיי פאר מענער און דאמען בעזונדער.

אין דער מענער-אפטיילונג בעדינט א מענער בעדינערשאפט און די דאמען-אפטיילונג בעדינען פרויען. די באד-בעדינערשאפט מאכט נישט בלויז גרייט די בעדער, נאר העלפט אויך אויסטון און אנטון די קראנקע קור-געסט.

יעדער קור-גאסט האט דאס רעכט צו בער-נעהמען פאר זיך א בעזונדערע קאבינע אין א בע-שטימטע שעה, וועלכע די קאסע פון קור-אנשטאלט בעשטימט פאר איהם, ביים אויסקויפען די באד-בילעטען. אויף וויפיל דער קור-גאסט באדט זיך נאר-מאל נישט פערפעהלענדיג 3 כסדר'דיגע טעג, דאס דעריבער קיינער נישט קיין רעכט אויסצונוצען די שטענדיגע קאבינע אין די בעשטימטע שעה. אלע וואנעס פון ערשטע קלאס זענען פון פאיאנס.

נאך דער הויפט-געביידע געפינען זיך די 2-טע און 3-טע קלאס פון דער זאלץ-שוועבעלדיגע בעדער.

— די צווייטע קלאס בעשטייט פון צוויי זאלען פאר דאמען און מענער, וועלכע בעזיצט ביי 6 וואנעס אין בעזונדערע האלצערנע ווינקלען, אויך די דריטע קלאס האט אויך צוויי זאלען מיט 8 וואנעס, צוליב דער קליינער צאהל בעדער אין 2. און 3. קלאס איז מען צוגעטרעטען צו בויען א נייעם פאוויליאן, כדי צו פערגרעסערען דעם באד-אנשטאלט.

נאך די בעדער פון צווייטען און דריטען קלאס געפינט זיך דער באד-פאוויליאן פאר בלאטע און שלאם, וועלכע פערמאגט 2 בעזונדערע פליגלען, פאר מענער און פרויען, צו 6 קאבינעס אין יעדען פליגעל. יעדע קאבינע און בלאטע-באד בעזיצט צו צוויי וואנעס און צוויי בעזונדערע אפרוה-ערטער. איין פאיאנס-וואנע דינט פאר א בלאטע-באד. און די צווייטע אייזערנע וואנע דינט אפצוואשען זיך אין געוועהנליך וואַרים וואסער.

צוויי אפרוה-ערטער פערלייכטערן ארויסצו-געבען שנעלער די בעדער, ווען איין קור-גאסט רוהט זיך אפ נאך דער באד, באדט זיך דערווייל דער צווייטער.

פון מזרח-זייט, וואו עס געפינט זיך דער פאוויליאן, איז דא א בעזונדער ארט פאר בלאטע-קאמפרעסען און בעדער. פאר מענער און פרויען. צו 9 קאבינעס אין יעדען ווינקעל. עס איז אויך דא פערשידענע פאסענער פאר הענד און פיס צום באדען.

פון מערב-זייט געפינט זיך א בעזונדער אנשטאלט פאר באטור-היילונג, בעזיצענדיג: א טוש-אפטיילונג, אנ'אפטיילונג פאר עלעקטרי טעראפיע און דיאטערמיע. און בעזונדער אינסטאלירטע 2 און 4 קעמערדיגע עלעקטרישע וואנעס, אנ'אפטיילונג פאר פאטאטעראפיע, וועלכע בעזיצט 2 קווארץ-לאמפען 2 סאלוקס-לאמפען, ליכט-שאפען און אנדערע ליכט פאסענער, א גימנאסטישע אפטיילונג מיט שוועדישע גימנאסטיק, ווי אויך זאנדערס אפאראטען.

אויסערדעם געפינען זיך 8 וואנעס פאר קוילען זויער-בעדער און פערשידענערליי מינעראל-שטאפען-בעדער.

אין דרום-זייט פון פארק ביים קור-אנשטאלט געפינען זיך בעזונדערע צוויי פלאזשעס פאר מענער און דאמען. די פליאזשען זענען ארומגעצוימט מיט פערמאכטע פארקענס, וועלכע בעזיצען צו עטליכע קאבינעס צום אויסטון זיך, ליעזשאקעס און זעניק לעך צום ליגען. יעדעס יאהר ווערט צוגעפיהרט זאמד, כדי אפצופרישען די פליאזשעס.

דאס קור-ארט בוסק איז איצט געווארען איינע פון די ערנסטע הייל-אנשטאלטען און דאס פער-דאנקען מיר א דאנק דער אונערמידליכער ארבייט פון דעם ספעציאליסט דירעקטאר פונ'ם קור-אנ-שטאלט ה' אינזשעניער מיכאל בישעווסקי.

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען, מענער - שוואכע. אלע ארט גאלוויזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 8—2 און פון 5—9 אווענד
בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען.

בעקאנטמאכונג.

די פערוואלטונג פון פעראיין „לינת החולים"
אין לאדז, פאלודניאווא 19

מאכט בעקאנט איהרע מיטגלידער און מיטגלידערינס פון פעראיין, אז די יעהרליכע

אלגעמיינע פערזאמלונג

קומט פאר צום ערשטען טערמין זונטאג, דעם 23. יולי ד. י. 3 א זייגער נאכמ. אין אייגענעם הויז און אין אייגענעם לאקאל. אויב עס וועט נישט קומען די גע־העריגע צאהל מיטגלידער, דאן וועט דיזעלבע פארקומען צום צווייטען טערמין 5 א זייגער נאכמ. און וועט זיין גילטיג ביי יעדע צאהל אנוועזענדע מיטגלידער מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג:

1) ערעפנונג פון דער פערזאמלונג,
2) בעעהרען דעם אנדענקען פון די פערשטארבענע מיטגלידער,
3) וואהל פון א פארזיצענדער,
4) פארלעזען דעם פראטאקאל פון דער רעוויזיאנס-קאמיסיע,
5) בעריכט פון יאהר 1932,
6) בודזשעט פאר'ן יאהר 1933,
7) פארשלאגען פון דער פערוואלטונג,
8) פארשלאגען פון די פעראיינס-מיטגלידער,
9) וואהלען פון 1 פרעזעס, 2) וויצע-פרעזעסען, 1 סעקרעטאר, 18 פערוואל־טונגס-מיטגלידער, 6 קאנדידאטען און 4 אין דער רעוויזיאנס-קאמיסיע.

די פערוואלטונג פון „לינת החולים"
19 פאלודניאווא 19.

3612

עפענטליכע אויפפאדערונג!

צו הבחור החתן משה ליפשיץ און צו די פריילינס הכלה חנה און טויבע, די קינדער פון המנוח ר' אברהם בער ע"ה!

איהר וואוינט ביי אונז אין הויז א גרויסע דירה, שוין צוויי יאהר ווי איהר ווילט נישט צאהלען קיין גראשען. אפשר וואלט שוין געווען גענוג? ווי לאנג איז דער שיעור צו ליגען אויף אונזערע פלייצעס בחנם? צי איז אונזער הויז א פושיטולעק פאר בחנמ'דיגע אורחים? מיר זענען שוין מיד פון אייערע נעבעך-געשרייען ווי אויך פון אייער תקיפות'דיגען גלעכטער. אויב איהר וועט אין משך פון 3 טעג נישט ערלעדיגען דעם חוב, זענען מיר נישט פעראנטווארטליך פאר די קאנסעקווענצען.

הויז-אדמיניסטראטאר צעגעלניאנא 38. 3619

חסד של אמת ומנחמי אבלים לאדז

מאכט בעקאנט, אז היינט, זונטאג, ד. 9/3 ד"י 4 נאכמ. צום 1-טען טערמין, און ביי נישט ערשיינען די געהעריגע צאהל מיטגלידער 6 א זייגער נאכמיטאג וועט פארקומען

די יעהרליכע גענעראל=פערזאמלונג

פון די מיטגלידער, אין פעראיינס-לאקאל פיעטריקאווער 34.
די פערוואלטונג. 3611

אכטונג, ליידענדע אויף פיס!

איך ארבייט אויס פארמעס צו שיך אויף אנארמאלע פיס. פאר ה"ה שוסטערס ארבייט איך אויס אויך די מאדערנסטע פאסאנען
Wytwórnia form i prawideł do butów z cholewami
E. CZARNOMSKI, Żeromskiego (Pańska) 46.
הורס! — דעטייל! 3624 פאבריקס-פרייזען.

גאנץ לאדז גיט צו רייניגען,

וואשען און פארבען אין די בעקאנטע אין לאדז
כעמישע וועשעריי פון F.ROZENBERG
Łódź, Pomorska 7 i Piotrkowska 36
TEL. 167·49 — פערקלענערטע פרייזען!
אויפפרישען און פרעסען א גארניטור 1.75 זל. הויזען 90 גר. מאנטלען 1.30 זל. עס ווערט בעזייטיגט דער גלאנץ פון דער גארדעראבע מיט א נאך ביז איצט נישט בעקאנט כעמיש מיטעל.
וואשען א קאלנער 20 גר. א העמד 80 גר. קומט און איבערצייגט אייך!

משנה חב"ד

מאת חיים יצחק בונין :: יצא לאור ספר שני

משנת האלהות

תוכן הענינים: מפתח. פ"א: יחוד האלהות. פ"ב: תורת הצמצום. פ"ג: תורת הספירות. פ"ד: תורת הבריאה יש מאין. פ"ה: תורת האותיות. לספר ראשון משנת הבינוני כבר יצא מוניטון בכל חוגי ישראל.
המכירה הראשית אצל המחבר:
Warszawa, Orla 15/7, Ch. Bunin P.K.O. 4752
Łódź, Aleja Kościuszki 29, Ch. Bunin.
מחיר הספר 2 ז. עם המשלוח 2.25. א. וב' יחד 3.50. בחו"ל 2.50, א' וב' יחד 4 ז. הזומנה 5 עקומפ. 20%. למוכ"ס 25%. בזקיפה לא ישולח.

ווערקשטאל פון — שירמס און שפאציר=שטעקענס
ס. פייגענבוים
לאדז, נארוטאוויטשא 19

עמפפעהלט אין א רייכען אויסוואהל פון קאלירטע דאמען- און מענער-שירמס און שטעקענס צו קאנקורענץ-פרייזען. נעהמט אן אלערליי רעפאראטורען פון שירמס און שטעקענס.

שניידט אויס דעם קופאן!

קופאן
ביי בעשטעלונג
איז 25 פראצ. ביליגער
אויף אלע ארט
פאטאגראפיעס.

אויף אלע ארט
פאטאגראפיעס
פון פאטא - אויטאמאט
ביז די גרעסטע בילדער

איז מיט דעם קופאן 25% ביליגער

די פרייזען זענען זעהר נידעריג. איך נעהם אויך אן פערשידענע גרופען אויסער'ן אטעליר, ווי אינסטיטו־ציעס, האכצייטען, באנקעטען, צו זעהר ביליגע פרייזען.
מיט אכטונג ארט.=פאטאגראף. אטעליר
„POLONIA"
לאדז, 11 יערזשעגא 11
אינה. דיפל. פאטאגר. גוטערמאן
צופאהר מיט'ן טראמוואי נומער 3.

שיימלעז

מיט פאריזער שרינדען און פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקל. און רעיעל אויסגעפיהרט אויך אנדולאציע און מאניקור
ביי קערש, סקווערא 15

LECZNICA PRYWATNA
Położniczo - Ginekologiczna
Dra med. S. Druebina
6-Sierpnia 15/17, tel. 153-10 I i II kl
godziny przyjęć w lecznicy od 10—12 codziennie. PORADA 5 ZŁ.
Pryw. mieszk. Piotrkowska 124, tel. 213-02
godziny przyjęć od 4—6. 2492

לעטשניצע

כראברענא 4 רוג. זגערזשער 87
נעהמט אן קראנקע פון אלע ספעציאליטעטען
וויזיט 3 זל.
גינעקאלאגישער קאבינעט. 3377

אכטונג!
נעגעז שווייס פון די פיס

טויזענטער מענשען האבען זיך שוין אין בערציגט, אז פאר א פאר גראשען נעגען שווייס פון די פיס, אויך צו אדטשיס־קעס, ווי אויך א גוט מיטעל צו וואנצען פאר א פאר גראשען א פלעשעל.
בעדענקט גוט דעם אדרעס: סטארי־רינעק № 1 ביים ציטונגס-פערקויפער וועלניארזש.
היט אייך פאר נאכגעמאכטע.
אויך פיעטריקאווער ראג צעגעלניאנע נעבען גאלאנטעריע-געוועלב ביים ציטונגס־פערקויפער.

8-ונג, לעטניקעס אין ווישניאווא-גורא

איז צו בעקומען דעם
„נייעם פאלקסבלאט"
פון 8 א זייגער פריה ביי יאמניק, ווילא קאוואלע.
עס ווערט אויך אבגעשיקט אהיים.

לעטשניצע
זגערזשער 17
נעהמט אן קראנקע אין אלע ספעציאליטעטען
פון 9 פריה ביז 7 א זייגער אוונט.
וויזיט 3 זל.

שלאסערי-ארבייטען,
ווי אויך אויטאגענישע שווייסונגען
מעטאל-בעארבייטונגען
מאשינען - טיילען
פירט אויס ביליג
J. REDER, Łódź
קאנסטאנטינער 11/13.

אכטונג, באלוט!!!

די איינציגע
פוילישע - יודישע ביבליאטעק
א. נ. פון א. איילזענשלאס
לימאנאווסקיעגא 15
פראקלאמירט א ביליגען חודש אהן קויציע חודש-אפצאל פאר ארבייטסלאזע נור 40 גר.
א גרויסער אויסוואהל פון נייע ביכער.
די ביבליאטעק איז אפען יעדען טאג (חוץ דינסטאג) פון 7 ביז 10 אוונט.

קליינע אנאנסען
1 זלאטי אנ'אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

שוין ערשינען
נעוונד
דיכטונג אין פראזא
פון
פרץ אפאטשנער
מיט בעשטעלונגען זיך ווענדען:
P. OPOCZYŃSKI,
Łódź, Piotrkowska Nr. 69.

א טיכטיגער יונגערמאן

בעארבייט א לענגערע צייט אין דער טעקסטיל-בראנזשע, זוכט וואס עס זאל נישט זיין פאר א בעשעפטיגונג פאר א גאנץ מינימאלען לוין. בעסטע רעפערענצן. אפפערטען אין אדמינ. אונטער „L. P."

שרייבען שעהן און שנעל

לערנט אויס דער בעוואוסטער קאליגראף ל. בערמאן
אין 15 לעקציעס. אויך ווערט אויסגעלערנט שרייבען א גוטען יודישען בריף אין דריי וואכען, אפילו דעם, וואס קען גארנישט שרייבען. די עלטער שפילט נישט קיין ראלע זאוואדזקא 19 פר. 1 שטאק.

איך זוך א צימער אלס סובלאקא־טארקע, עס קען זיין א לעצטע שטוב. אפערטען אין אדמ. אונטער „S. F."

לאקאלען!

צו פערדינגען אנ'ערשטקלאסיגע בע־קעריי מיט אלע איינריכטונגען, א וואוינונג מיט א געוועלב אהן אבטרעט-געלד און א שטוב אויפ'ן ערשטען שטאק ביים ווירט בושעשינער 57 A. 3613

אנ'ארט צו שלאפען פאר 2 יונגע־לייט אדער פריילינס, עס קען אויך זיין אויף א פראצאוניע, פיעטריקאווער 25, וו. 6, פראנט, 2-טער שטאק. צו פרעגען פון 8 אוונט. 3626

א גאלדענער האנדעלס-פונקט! א גרויס געוועלב אין הויף, ווי אויך א פראנט-קעלער אלס געוועלב וועל איך אבגעבען נישט טייער און אהן אפטרעט־געלד. צו ערפאהרען קאשטשעלנא 3, ביים זייגערמאכער.

פריוע פאסטענס

א גוטע מאשין-נייהערין צו סוני־טערס פון זאפארט געברויכט ביי בארש־קאוויטש, וואלבארסקא 21, וו. 33. 3690

צו פערמיטען א קאוואלערסקע צי־מער מיט 2 פענסטער און א בעזונדערן איינגאנג. פיעטריקאווער 20, וו. 34.

עס ווערט געזוכט א קוואליפיציר־טער טיכטיגער אגענט צו פערשפרייטען טעה, קאווע, קאקאא אויף ראטעס. — זגערזשער 5, וו. 15. 3622

א גרויס געוועלב מיט א שטוב אויף נייערס מארק זאפארט אבצוגעבען, פיעט־ריקאווער 294, ביים ווירט. 3564

נויטיג א קוואליפיצירטער שטריקער־ארבייטער צו קראפט פע-דע, ביי ראזענ־פעלד, פראנציסקאנער 4. 3615

צו פערמיטען ענצעלנע שטיבען און שטיבען מיט קוכען מיט וואסער, אבגוס. זגערזשער 43/45, ביים ווירט. 3614

א לאנגיעהריגער מיליטער-בעאמטער

ערטיילט אייך עצות און אנווייזונגען פאר צוריקנעקומענע פון אויסלאנד וועלכע האבען צוליב וועלכע עס איז סיבות נישט דורכגעמאכט דאס מיליטער־דינסט. :-: ספעציאליסט אין שרייבען פון ביטעס פאר
איילבציגע שפליזערס
ב. מאז פיעטריקאווער 10

פערקויפער אויף ראטעס!

א געזיכערטע עקויסטענץ ביז 1000 זל. מאנאטליך. אינפארמאציעס ערטיילט:
Tow. Bankowe w Grodnie,
Hoovera 9.

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
פרויען-קראנקהייטען און אקושעריע
זגערזשער 11, טעל. 246-09
נעהמט אן פון 4—8 אוונט.

כירורגישער קאבינעט
Dr. Szreiber
איז געווארען איבערגעטראגען אויף
Narutowicza № 9
tel. 122-95.
אפעראציעס, אפאטרונקעס, המלט ושילאקעס או"ח לעטשניצע-פרייזען.
נעמט אן פון 2—3 נאכמ. און פון 7—8.30 אוו.

קלעפסידרעס
צו זעהר ביליגע פרייזען
נעהמט אן די דרוקעריי פון
„נייעם פאלקסבלאט"
די קלעפסידרעס ווערען אין משך פון 1 שעה אויסגעפערטיגט און פונאנדערגעקלעבט איבער שטאט.

לעטשניצע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען און דענטיסטישער קאבינעט
11 בושעשינער 11
טעלעפאן 137-63
עס נעמען אן דאקטוירים ספעציאליסטען שיפמאן, וואלינסקי, שמיר־געלד, קערשנער, שמער־לאווסקי, סלאבאדסקי, זאלצ־וואסער, איציקזאן, קרא־סאווסקי, יאקובזאן
און דענטיסטין סטאראפאלסקא.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה
טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער ווייט. שפאלטען
טעקסט—40 . . . . 60— 4
טעקסט—12 . . . . 18— . . . .
... דער שטארט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

געקראכטע—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט) שפאלטען קליינע אנאנסען ביז 15 ווער־טער 1 זל. יעדעס המפורדינג ווארט — 10 גר.

אבאנעמענטס-פרייז:
אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און טעקסט פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען ביטאג און ביינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.